

Mirgu Marga
Rašo Kugis Mugis.

FENDRO Lietuvos šelpimo Fondo skyriai kolonijose labai išlėto ir nerangiai kuriami. Iš viso, dar nėra nei dešimtys skyrių. Šitoks lėtumas verčia visuomenės nerangumo priežasties įsiskirti ne vienybės stokoje (nes Fondas sukurtas iš visų srovių atstovų), bet kur kitur.

Šviesa, rodos, meta kai kurių vietinių fondelių kolonijose nutarimai nesiūti pinigų jokiems centrams, bet tiesiai Letuvon, kai atsidadys keliai. Šitas posakis, "kai atsidadys keliai", visą nerangumą išaiškina. Jei Bendro Fondo valdyba galėtų paskelbti jau radus kelių pašalpai plaukti — kolonijose skyriai augtų kaip grybai po gaivinčio lietaus.

MUSŲ spauda pradeda atviresniau pasigesti taip vadinamos Lietuvos vyriausybės in exile nebuvimo. Deja, Nemunu jau gali būti per daug bus vandens nutekėjė šiam troškimui įvykdyti. Jei "didingoje" koalicijoje būtų tuve politiniai nusimančių žmonių tai šita vyriausybė, gali būti, būtų lengvai susikurs, Prezidentui A. Smetonai Amerikon atvykus.

Betgi, vietoje apie Lietuvos vėliavą atvežusį, tarptautiniai plačiai žinoma asmenį teltis, musų "gilų" politikai nusprendė bolševikiškai bei "senojo pasaulio" atsisakyti ir p. Smetoną neigti. Tas kaip tik sutapo su Maskvos dėdės Juozo planais.

Ar galima padėti dar pataisyti sunku kas tikro pasakyti. Viena aišku, tarptautinė platforme Lietuviai, Latviai ir Estai neturi autoritetingo balso jų reikalus aiškinti ir ginti.

JEI LENKŲ premjerui Mikolajczykui pavyks su Stalinu rasti atitinkamą kompromisą siulysis išvada kad "su Rusais galima susitarti. Rubežių klausimu, Rusų pusėje daug istorinės tiesos, nes, pavyzdžiui, Vilnius teisėtai priklauso Lietuviams, ne Lenkams, kaip Lvovas priklauso Ukrainiečiams. Suprantama, tai nereikia kad Lietuviai ar Ukrainiečiai nori gyventi Sovietų tvarka ir Maskvos globoje. Tai kitas klausimas.

Faktas kad ne Maskva pas Mikolajczyką, bet Mikolajczyk Maskvon važiuo, daug pasako apie Amerikos ir Anglijos silpnumą Lenkų-Rusų ginče ką nors savo tvirto ir klausomo pasakyti. Šitas faktas Lietuvų vilčių nestiprina.

DIRVA atliko tikrai patriotinę pareigą per savo skiltis perleisdama Dr. Pietario istorinę apysaką "Algimantas". Jos autorius, sakoma, ją rašęs kilniui patriotiniu noru nušviesti Lietuvos gražią senovę tikra Lietuviška šviesa, o ne ta kurie švietė Lenkas Sienkiewicz, kuris savo istorinėms apysakoms temų įsiskirio Lietuvos istorijoje.

"Algimante" daug gražaus paskatinimo ir drąsus suteikimo būti Lietuviu.

Nėra abejojimo, tikyba turi savo garbingą vietą, bet greta Bostono Barbininko leidžiamų "Lurdo Stebuklų" ir Chicago's Draugo verstos apysakos "Pamestieji", gražu jei tautinis laikraštis nepamiršta tautinės literatos. Eiti nu stojus socialistu Naujoji Gadybė būdingai leido per savo skiltis Rusų Gogolio "Taras Bulbą". Naujienos taip pat daž-

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 33

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO RUGP-AUGUST 11, 1944

(29-ti metai :: 29th year)

Amerikiečiai Skubiai Artinasi prie Paryžiaus

MUŠIAI LIETUVOJE TĖSIASI

Rusai prie Virbalio ir Šakių apskrityje prisitarinę prie rytų rūsijos sustojo. Tuo tarpu tęsiasi mušiai kitose Lietuvos dalyse. Virbalis yra geografinio stotis Lietuvos pusėje prie Rytų Prūsijos, pakeičiui iš kauno į Karaliaucius.

Visos Lietuvos paėmimas ir raudonųjų barbarų rankas baigiamas.

Šiomis dienomis bolševikai panaujino nazių ataką Biržų srityje ir Latvijoje, apsupimui siaurėje esančių Vokiečių, kurių sakoma esą iki 300,000.

Rugp. 9 praneša jog Vokiečiai susirūpinę savo likimu pradėjo atsimušti visu 1000 mylių ilgio frontu su laikymui Rusų nuo įsiveržimo į Vokietijos žemes.

Rytų Prūsijoje pašaukta visi vyrai ir moterys nuo 15 iki 65 metų amžiaus apkasams daryti, užkurtimui raudonųjų įsiveržimo.

Vokiečiai tiems darbams taipgi pastatė Lenkus ir kitų tautų žmones, žinoma ir Lietuvius, kurie išvežti arba kurie pasitraukė vėl nuo užėinančių bolševikų.

Rusai pradėjo Rygos apgulimą.

Karpatuose Rusai užėmė turtingus aliejaus laukus prie Boryslavo ir užvaldė žymesnius kelius linkui Čekoslovakijos, užimdami ir miestelį Stryj, kuris yra vartai į pačią Čekoslovakiją.

Bėga iš Londono. Londonas nuolat Vokiečių robotų bombų plaišomas, pasidarė pavojingas gyventi, ir šiomis dienomis vėl išvežta 17,000 motinų ir vaikų į kitas Anglijos sritis.

8 PAKORĖ. Vokietijoje pastaromis dienomis pakarta aštuoni Vokiečiai karininkai apkaltinti pasikėsime nužudyti Hitlerį — visi nubaustieji dramatiškai "prisipažino" kaltais.

Nužudyta keli generolai, pulkininkai, kapitonas, leitenantas. Bet tai dar ne visi.

BULGARIIJA įieško taikos su Alijantais, kreipdamasi per Turkiją, kaip pastaros žinios skelbia.

Išrodo kad ir Rumanija imsis to paties žygio, kuomet jau Vokiečių sumušimas užtikrintas.

Anglies yra daug. Industrijos vartojančios minkšta anglį, ir tos anglies pardavėjai Liepos 1 d. turėjo bendrai 59,681,000 tonų anglies.

niausia tik iš Rusiško verstas apysakas teikia. Savi autoriai pamirštami, svetimi garbinami, bet norima kad Lietuviai skaitytų Lietuvišką spaudą!

Visa Bretanija jau Užkariauta

Rugpjūčio 10 pranešimu, Amerikos kariuomenės savo vežimėsi pirmyn prisartinio per 80 mylių nuo Paryžiaus. Arčiausias pakelui užimtas miestas yra Le Mans.

Amerikiečių įiegos perėitą savaitę užkariavo visą Bretanijos pusiasalį, kuris yra daug didesnis negu Normandija.

Normandijoje, kur randasi Britai, frontas laikosi beveik vietoje, nepadaryto didelio progreso.

Pietuose, sako Amerikiečiai jau paėmė miestą Nantes prie Loire upės.

Naziai, kaip praneša, iškėlė savo administracines raštines iš Paryžiaus į kitą miestą arčiau Vokietijos sienos.

Gen. Eisenhower, Alijantų jėgų vyriausiasis vadas, perkėlė savo stovyklą jau į Normandiją, pačioj Prancūzijoje.

Alijantai sako jų nuostoliai šioje invazijoje yra 30 nuos, mažesni negu buvo apskaitliuota pirm to. Tūkstančiai Alijantų karo lėktuvų pakartoja Vokiečių valdomų sričių ir pačios Vokietijos bombardavimą.

Iš Madrido praneša jog besitraukianti Vokiečiai su Rugsėjo mėnesiu pradėsį Alijantų puolimą kokiais tai naujais slaptais pabuklavimais.

ITALIJOJE, Vokiečių stumimas šiaurėn eina lėtai be tikrai. Paimami vienas po kito mažesni punktai ir vienas kitas miestas. Vokiečiai plėšia Florencia miestą, iš kurio jie mato-mai šalinis.

Išgelbėjo Daugybę

Šis jaunas Italas berniokas, narys požemio veikimo, gerai žinantis uosto Livorno apeliin-kes, pravedė Amerikos kareivius nuosaliai Vokiečių užtaisų minų, tuomi išgelbėdamas daugelio kareivių gyvastis.

GUAM SALA ATIMTA IŠ JAPONŲ

Šiomis dienomis Amerikiečiai pabaigė užkariauti Guam salą, visai arti Japonijos salų, ir tuo budu Japonija atsiduria dar didesniam pavojui. Guam priklausė Amerikai, bet karo pradžioje Japonai ją užgrobė.

Dabar jau atimta iš Japonų svarbios ir artimos salos Guam, Saipan, Marianos, ir Tinian, iš kurių Amerikiečiai lengvai gali operuoti prieš Japonijos namų salas, Filipinų salas, Formosa, ir Kinijos pajurio plotuose.

Rugp. 7, Amerikos karo laivai ir lėktuvai užpuolė Japonų salas netoli Tokyo, nuskandino 11 priešų laivų ir 30 kitų sugadino. Tos salos saugoja priėjimą prie Japonijos.

Burmoje, Azijoje, atsi-buvo ataklų mušiai Japonai žymiai pralaimėjo, prarasdami apie 42,000 savo vien užmuštų vyrų.

BRITAI GAVO MAISTO UŽ 2 BILJONU

Per tris suvirš metus S. Valtstijos patiekė Britanijai maisto už apie du biljonus dolarių nuo to laiko kaip pradėjo veikti lend-lease sutartis. Maisto teikimas ir bendrai šelpimas sulyg lend-lease turės baigtis karui su Vokietija pasibaigus.

Rusija gavo už dar daugiau, ir jai baigsis, nors nekuri nori ir toliau lend-lease palaikyti.

VISŲ LAIVAI EIS PRIEŠ JAPONUS

Iš Londono skelbia kad karą su Vokiečiais baigus laivynai bus tuojau nusi-kami prieš Japoniją. Visų ali-jantų šalių karo laivynai bus sudėti į vieną, Japonijos sutriuškinimui. Visu-tik ne Rusijos, kuri sten-giasi laikytis taikoje su Japonija, savo kailį saugo-dama.

JAPONIJOJE kilo nerimas del Amerikos įiegu ar-tėjimo prie pačios Japoni-jos ir del žymaus sumušimo Japonų Burmoje. Su-daryta nauia Japonų Karo Taryba "anėrinkluoti visus gyventojus" kariavimui.

Tarp Amerikos ir Anglijos užbaigta sutartis del aliejaus komisijos, kurios kontrolė bus tvarkus vystymas ir aprūpinimas pasaulio alieium-gasolinu po karo. Sutartin norima an-imti Rusija, Venezuela ir Kolombija, kad ir jos prisilaikytų tvarkos.

Brazilijos Kareiviai Atvyksta Italijon Frontan

Pirmutiniai Brazilijos kareiviai parodoma atvykę Italijon padėti Alijantams kariuoti prieš Vokiečius. Amerikiečiai kariai stovėjo garbės sargyboje Neapolio prieplaukoje Brazilams išlipant į krantą. Brazilija pareiškė pageidavimą kad jos kareiviai būtų naudojami visuose frontuose greta Amerikiečių, Britų ir Prancūzų kariautojų.

SUOMIJĄ SUDARĖ NAUJĄ KABINETĄ

Suomijos ministrų kabinetas atsistatydino, naujas kabinetas sudaryta spėjama iš tokių kurie pravalys kelią karo paliauboms su Rusija. Premjeru paskirtas Hantti Hackzell, buvęs atstovu Rusijoje ir du kartų ėjęs užsienio reikalų ministro pareigas.

Užsienių ministru liko Enckell, kuris 1917 pasirašė su Leninu Suomijos nepriklausomybės sutartį.

Vokiečiai palieka Suomiją jos pačios likimui, nors dar visai neseniai buvo pasimoję kariuoti prieš bolševikus puolančius Suomų žemę.

PASKANDINTA 500 SUBMARINŲ

Amerikos ir Britų aukštoji karo vadovybė praneša jog nuo karo pradžios Alijantai nuskandino 500 Vokiečių submarinų. Nuo invazijos Prancūzijoje Britų kanale nuskandinta 17.

KARO laivynui iki Gr. 31 šymet bus paimta 194,000 vyrų daugiau ir gal dar reikės 189,000 daugiau iki Birželio 30, 1945.

Su tuo 383,000 naujų vyrų skaičium iki Birželio 30, 1945, U. S. Laivynas turės 3,389,000 vyrų.

Amerikos karo laivynas ruošiamas užpuolimui Japonijos, Filipinų salų ir Japonų valdomos Kinijos pakraščių.

Karo Produkcijos Taryba skelbia ruošianti planus leidimui išdirbėjams daryti daugiau alumino indų ir puodų virtuvei ir kitiems namų reikalsams.

SKAITYKIT ANT 8 PUSLAPIO

Visuomenei pageidaujant žinoti kokį memorandumą LVS Centras pasiuntė Prez. Rooseveltui Lietuvos reikale, tą laišką pilnumoje talpina-me ant 8-to puslapio.

LENKAI MASKVOJE NESUSITARIA

Nuvykus į Maskvą Londono Lenkų vyriausybės in exile delegacija su Maskvos Lenkų "patriotų" komitetu nesutaria. Maskvos "patriotai" reikalauja atmes-ti Lenkijos 1935 metų konstituciją ir priimta 1921 metų konstituciją.

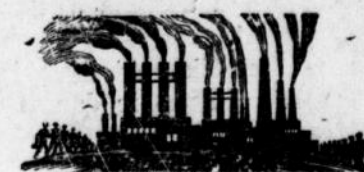
500,000 ŽYDŲ MIRTIES PAVOJUJE

Vengrijoje, apie 500,000 žydų likimas priklauso nuo valdytojo Horthy sprendimo. Jeigu jis perleis juos Vokiečiams, tie žydai gali būti nužudyti. Vengrai sako, "žydai gali būti išgelbėti tikrai jeigu Alijantai baigs šį antrą pasaulinį karą."

NUŽUDĖ SAVO MOTINĄ.

Long Beach, Cal. — Dudley W. Burris, 30 m., išstumdamas per langą iš 7-to aukšto nužudė savo motiną, ir paskui pats iššoko per langą ir nusižudė. Motina buvo 55 metų amžiaus.

Žuvo 17. Kuboje sudužus pasažieriniam lėktuvui nukrintant į vandenį, žuvo 17 asmenų.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

SUBMARINŲ STATYBĄ MAŽINA

Amerikos sekimasis kariuoti prieš Japonus Pacificke privedė prie to kad jau nutarta dirbdinti submarinų mažiau negu buvo manoma jų reikės. Dabar reikalinga daugiau ir daugiau lėktuvų.

Vyrai ir moterys atimti nuo submarinų darbų bus pastatyti į kitus darbus.

Užmušta 47 Darbininkai ant Gelžkelio

Wilmington, N. C., ant gelžkelio užmušta 47 darbininkai, visi negrai, ir 32 sužeista, traukinių susimušime. Viename vagone važiuo gelžkelio darbininkai ir jie labiausia nukentėjo.

14 žuvo kasykloj. Shinnston, W. Va. — Iš anglies kasyklos išimta 14 darbininkų lavonų kurie žuvo kasyklos išėjimui užgriuvus po sprogimo Kovo 25.

Streikuoja 31,000 darbininkų. Šios savaitės pradžioje, visoje šalyje streikavo apie 31,000 darbininkų.

Minneapolis, Kansas City ir Omahoj sustreikavo virš 1,500 trokų vairuotojų.

Montreal, Kanadoje, tęsiasi 4,000 tramvajų darbininkų streikas.

Šios savaitės pradžioje baigėsi 5800 gatvėkarių ir burų operatorių streikas Philadelphiaje.

Du milijonai bus paleista iš darbų. Federalės valdžios civilinių tarnautojų skaičius pasiekė 2,908,912. Dabar jau ruošiamas planas atleisti iš darbų du milijonus tų valdiškų tarnautojų bėgyje vienu metu po pasibaigimo karo. Po karo valdžiai pakaks 900,000 tarnautojų. Pačiame Washingtono dirba 270 057, ši skaičių numuš pusiau.

Šių metų laukų derliaus surinkimui pranešama reikalinga ukėms net milijono darbininkų. Darbininkai turi atsirasti iki Rugsėjo mėnesio, kitaip nukentės daug maisto produktų.

Chicago. — Sustreikavo 800 geležinkelio darbininkų protestuodami prieš geležinkelio kompanijos pastatymą prie darbų 59 Japoniečių.

Columbus, O. — Buvo sustreikavę 350 alaus bravoro darbininkų, alaus gaminimas buvo sulaukyltas nuo Liepos 10, dabar vėl teka.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS PASTABOS

AMERIKOS Lietuvių Taryba padarė pradinį žingsnį Washington'e įteikiant memorandumą Lietuvos nepriklausomybės nuo Sovietų gynimo reikalo. Nors to memorandumo turinio mes nežinome ir smulkiau apie tą delegaciją pranešimų neturime, tačiau užtenka to kad daryta žygiai.

Tai tik pradžia. Ateityje ir gal greitai, didesnė ir daugiau sudėtinės delegacijos turės vykti. Prie jos gi, reikia tikėtis, susęs prisirengti ir Kareivių Motinų Komisija vežti parašus ant petičijų Prezidentui Rooseveltui.

KADA kalbame apie mišresnę ir didesnę sudėtį delegaciją, turime mintyje kad ji bus sudaryta iš visų Amerikos Lietuvių srovių (išėjusių komunistus). Graibstytis siaura vadovybe visos Lietuvių tautos ir valstybės vadavime reikale šiandien negali būti kalbos. Į delegaciją turi būti įtraukti visų srovių Amerikos Lietuvių, vyrai ir moterys. Tokią delegaciją tikty sudaryti Amerikos Lietuvių Tarybai, katalikų visuomenei, New York'e atsidariusio Amerikos Lietuvių Seimo Pildomojo Komiteto nariams. Reikia tikėtis kad delegacija bus tokia, o ne kitaip sudaryta. Dabar palieka visai Amerikos Lietuvių spaudai pažymėti delegacijos svarbą ir "paspausti gąsą" rinkimui parašų ant petičijų, kad Kareivių Motinos galėtų susipėti su ta bendra delegacija į Washington'ą vykti. Šie du dalykai yra svarbūs Lietuvos vadavime ir jie turi būti suderinti. Užgirti vieną, o neigti kitą atrodytu smerktume abu.

KAI RASAU šias pastabas, šiuo momentu mūsų miesto gyventojai kenčia du nesmagumus: viena, neišpasakyta šiluma kankina žmones; antra, miesto transportacijos darbininkai sustreikavo. Streikas prasidėjo staiga Rugpjūčio 1. Nežiūrint kad Federale valdžia paėmė į savo rankas transportacijos sistemą ir nuosavybę, darbininkai neklauso ir prie darbo nesiskubina.

Vietos Amerikoniška spauda kasdien rašo daugiau apie šį streiką nei kaip apie pasaulinį karą. Streiko tikros priežasties niekas dar iki šiolie neištyrė ir gal bus neįstiga, iki reikalas nebus pavestas Federalei Grand Jury. To reikalauja diduma miesto gyventojų.

Strelo pirma priežastis buvo ta kad trukstant darbininkų transportacijos kompanija pradėjo samdyti ir mokyti juodukus važmos darbo, kas baltiesiems darbininkams labai nepatiko ir jie kompanijai pasipriešino. Reikalas atsidūrė net Washington'e. Iš ten gauta pareiškimas kad juodukai yra lygūs baltiesiems gyventojai ir jie gali būti samdomi į darbus kaip ir baltieji.

Be Philadelphiajos baltieji žmonės turi kitoki supratimą apie negrus negu Washington'as. Jie pareiškė, jeigu juodukams duoti pilna teisė visuose daruose ir užsiėmimuose tai trumpu laiku baltieji turės nėsintis iš miesto.

KALBANT apie juodukus, ju čia tiek priviso kad baltiesiems darosi ankšta gyventi. Juodžiams mieste nėra paskirtos vietos ar vietų kur apsigyventi ir jie briaunasi tarp baltųjų sur tik rdi; lengviausia jiems sekasi įsilipti tarp at-

eičių. Šie mat turi daugiau pakankumo ir tolerancijos link jų negu balti Amerikoni. Baltieji turi gyventi greta jų ir kentėti, arba keltis kitur. Toks trynimasis ir sukėlė neapikantą ir pasipriešinimą juodiesiems. Tai viena priežastis del kurios baltieji nenori užsileisti juodiesiems. Yra ir kitų priečių kurie sudaro tarp juodųjų ir baltųjų trynimasi.

BENDRA nuotauka streiko metu neauki. Uždaryta visos gėryklos, atsargumai. Miestas paliko "sausas" kaip buvo prohibicijos laikais. Iki šiol išvengta didelių išsiskikimų tarp baltųjų ir juodųjų; reikia tikėtis kad šiuo karo metu jų nebus.

Kaip streikas bus išrištas parodys trumpa ateitis. Gal valdžios tryninėjimas atiras didesnes priežastis šio streiko išsūkimo negu samdymas dirbti juodveidžių prie susisiekimo padargų operavimo.

Z. Jankauskas.

Antano Dziko Radio Piknikas

PHILADELPHIA. — Antano Dziko Radio valandos piknikas rengiamas sekmadienį, Rugpjūčio - Aug. 20, Vytauto Parke.

Jau septyni metai kaip A. Dzikas vadovauja Lietuvių radio programoms du vakaru, trečiadienio ir šeštadienio vakarais, iš stoties WTEL. Labai yra svarbu kad Lietuviški radio programai gyvuotų kuo ilgiausia, nes p. A. Dziko vadovaujamas radio programos prisideda prie įvairių Lietuvių darbų ir palaikymui Lietuvių Amerikoje.

Šis piknikas yra rengiamas palaikymui Lietuvių radio programų. Todel kiekvieno Philadelphiajos ir apilinkės Lietuvių pareiga yra atsilankyti į šį pikniką. Savo skaitlingu atsilankymu prisidėsite prie palaikymo Lietuvių programos ir Lietuviško darbo.

Jeigu Rugpjūčio 20 d. lytų tai piknikas įvyks sekantį sekmadienį, Rugp. 27.

Radio Klausytojas.

PITTSBURGH

Patartina užsiregistruoti balisa. Visi piliečiai kurie norės dalyvauti Lapkričio mėnesį prezidento ir kitų šalies valdžios narių rinkimuose, privalo užsiregistruoti, nes be to negalės balsuoti. Tikima kad balsavimuose norės dalyvauti daugybė, bet jie gali prarasti tą progą jeigu vilkins užsiregistravimą. Lietuviai ypač nevaržys tuo atžvilgiu, taigi ir norėdami dalyvauti prezidento rinkimuose gali progą pražiopso.

Paskutinė diena užsiregistravimui yra Spalių 7, tačiau jokių lūdu nereikia laukti tos dienos, nes registravimasis galima atlikti ir dabar. Miesto ir apskrities ofisai atduri iki 9 val. vakaro pirmadieniais. Prieš Spalių 7, manoma laikyti registravimo ofisus atdarus iki 9 val. kiekvieną vakarą, kad nei vienas norintis registruotis nepraleistų tos progos.

STREIKAI. Šios savaitės pradžioj Pittsburgho distrikte tęsėsi keturi streikai, kuriuose įvėlti 1700 darbininkų.

Kviečių Išteklis Žymiai Sumažėjo

Liepos 1 d. šioje šalyje se-ny kviečių kiekis turėta 29,712,000 bušelių — mažiausia negu kada turėta nuo 1937 metų.

Pornai kviečių turėta visuose sandėliuose 103,804,000 bušelių.

Detroit, Mich., Naujienos

WATERBURY, CT.

BROOKLYNO AMERIKA NEPRITARIA LIETUVIŲ VIENINGUMUI

Trumpas laikas atgal, Vienybė pasiūlė Amerikos Lietuvių Tarybai ir Lietuvai Vaduoti Sąjungai susitarti politinę prasmę. Netrukus Brooklyn katalikų savaitraštis Amerika atsiliepė štai kaip:

"Pagaideuti ir siulyti daug lengviau nei pažinti gyvenimo tikrovę". Štai kodėl: "LVS vadovybė neseniai Dirvoje pasiskė kad tik ji eina tikruoju Lietuvišku keliu, kad ALT per toli nuėjo nuo teisingo Lietuviško kelio. O tas pertoli nuėjimas įvyko todėl kad ALT nusijuntė sveikinimą Amerikos Lenkų kongresui, pareikšdami linkėjimus susilaukti Lietuvos ir Lenkijos nepriklausomybių atstatymo. Tą patį kongresą sveikino ir Prezidentas Roosevelt... žinoma, LVS vadovybė turi ir kitus savo motyvus prieš bendrą Amerikos Lietuvių veiklą, bet kadangi demagogijai Lenkiškas klausimas lengviausias na tai ir naudojasi juo..."

Kalbant apie savotiškus motyvus, kas neturi savotiškų motyvų? O kur nėra demagogijos? Bet kada kalbam apie vieningumą, demagogija neturėtų būti naudojama, nes vienybė sudaro tik geros valios, savo tautą ir tiesą mylinti žmonės.

Palyginimas kad ir Prezidentas Roosevelt sveikino Lenkų kongresą, tai kodėl ALT negali pasveikinti pasijusių — yra tikrai vaikiškas ir juokin-gas.

Paveizdan, jei Lenkai būtų smurtu užgrobę Amerikos sostinę ir niekuomet nuo jos neatsisakytų, ar Prez. Roosevelt sveikintų jų kongresą? O jeigu ir sveikintų, ar Amerikos žmonės tokiems sveikinimams pritartų?

Nors gal ALT akim žiūrint nėra taip bloga kad siūsta Lenkų kongresui sveikinimas, bet netikiai kad Lietuviai gali susilaukti iš to ko gero, o gražiais žodžiais gretintis prie "ti-gro" kuris gali tave sudraskyti gavęs mažiausią progą, kas Lenkų atveju aiškiai iš pra-cities liudija, rodos nėra iš-skaiciavimo.

Jei ALT vadovauja žymia diduma Amerikos Lietuvių tai butinai turėtų su jais skaitytis. LVS irgi turėtų skaitytis su visuomene, ir vieni ir antri turėtų "demagogiją" pašalinti ir dirbti vieninai, del Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, o ne savotiškiems motyvams. Ir pakol mes to neat-sieksim mes negalim save vadinti ištikimais tėvynainiais.

Dr. M. J. Colney.

•ORU keliavimas po karo numatoma bus gana pigus — dabar jau kalbama kad kelionė iš mūsų į Pietų Ameriką orlaiviais atsis po apie 3'cnyliai. Buenos Aires, Argentinos sostinė, oru bus galima pasiekti į 21 valandą iš New Yorko.

Yankiai Apšaudo Bėgančius Vokiečius

Amerikos kariai prie vienos didesnių lauko kahuolių jos šovimo metu: vienas leidžia šuvį, kiti užsikisla ausis ir nusisuka šalin. Šaudymas buvo prie Carenten, Normandijoj.

PENKTAS KARO BONŲ VAJUS GERAI NUSISEKĖ

Liepos 28, pas Dr. Jonikaitį įvyko Detroito Lietuvių Organizacijų Centro, Karo Bonų vajuos darbuotojų suirinkimas. Iš raportų pasirodė Penktos Karo Paskolos vajuje pasekmės buvo geros: ponios Rauby pranešimu, Detroito Lietuviai, Lietuvių vardu išpirkto karo bonų už virš \$65,000.

Per tris bonų vajuos kuriuose Lietuviai dalyvavo, išparduota Lietuviams bonų už \$300,800.

Mūsų darbščios bonų pardavėjos jau išanksto rengiasi sekačiam bonų vajuui, kuris bus pravestas šį rudenį, ir pasiryžusios pasiekti pusės milijono dolarių sumą.

Kada darbas gerai sekasi, pas visus susidaro geras upas, o kad upas nenupultų tai gerasis Dr. Jonikaitis, savo paprastu Lietuvišku širdingumu, susirinkusius nuosirdžiai patvaisino ir palinkėjo ateityje dar geriau dirbti.

SURINKTA 5,000 PARAŠŲ

Darbšti poni Ona Wilkas surinko jau virš 5,000 parašų po peticija prašančia apsaugoti Lietuvos nepriklausomybę.

Tarp tų penkių tukstančių parašų yra daug garbingų Detroito žmonių pasirašę. Kadangi poni Wilkas dvasiškai parašus rinko ant atskirų peticijų, ji turi vien vyskupų ir kunigų parašų virš 120. Valio poniai Wilkieni.

GARBINGAS SVECIAS

Prieš savaitę teko susitikti Kapitoną Juozą Brown-Bara-nauską, kuris tik buvo grįžęs iš Anglijos, atlikęs savo didelę ir karžiškią misiją.

Kapt. Brown'as yra gimęs ir augęs Rochester, N. Y., bet Detroito jis turi giminių, pp. Dobilus. Ona Dobilienė yra jo tėvo sesuo. Taigi jis čia atvyko savo gerųjų giminių aplankyti. Poni Dobilienė šia proga savo šeimos narsuoliui nieko negailėjo, iškėlė didelę sueigą, kurioje ir Dirvos reporterui teko dalyvauti.

Juozas Brown vos 24 metų amžiaus, bet jau pasiekęs kapitono laipsnį. Iš mušio lauko jis parsijustas į Ameriką mokinti kitus lakunus, delto kad jis į gan trumpą laiką atliko savo karinę misiją. Kapt. Juozas Brown kaip pilotas Liekriator bomberio buvo nusikri-dęs 30 kartų bombarduoti Vokietijos ir visada iaimingai sumirgijo į savo igulą. Kartą bombarduojant Ruhr apilinkes, Vokiečiai susaudė jo bomberį ir sugadino tris motorus. Jis atsiliko nuo savo eskadrilės, bet dideliu savo sumanumu vistic atskrido iki Anglijos pakraščiu. Jis ir jo lėktuvo vyrai išsoko parašutais, o bomberį paleido į Anglijos Kanala; nei vienas iš jo lėktuvo vyru nebuvo nei sužeistas. Čia pažymiu tik vieną jo kelionę ir įvykius, o jis turėjo tokių karžiškių skridimų keletą, už

Kinietės Skalbia

Per dieną sunkiai dirbusios laukuose auginant maistą U. S. lakunams, Kinietės moterys mažame upelyje primityviškai skalbia, kudikiu ant pečių. Kinietės pateikia visą maistą Amerikos kariams lakunams ginantiesiems Kiniją.

tai karo vadovybės apdovano-čiais įvairiais medaliais ir kry-žiais, viso net 24.

Kapt. Brown ir tas teikia garbės kad jo bendras pilotas visą laiką buvo filmų artistas Lt. Col. Jimmy Stewart. Sako, kartą turėdami Anglijoje laiko jiedu nutarė išbandyti kuris jų geresnis stalo teniso lošikas, ir čia Kapt. Brown pa-ėmė viršų. Taip apie jį nurašo Rochester Amerikonų laik-raščiai, kurie didžiujasi juo kaip savo miesto didvyriu, ir Juozas tikrovėje tokiu yra.

SUGRYŽO DIRBTI

Chevrolet Gear and Axle Division, General Motors Corp. darbininkai streikavę 11 dienų, Rugp. 7 sugrįžo dirbti. Praeitą savaitę U.A.W.C.I.O. 235-to skyriaus valdyba rezig-navo kad jai nepasisekė sugrą-zinti darbininkus prie darbo. Streikas buvo apėmęs 7,000 darbininkų.

Melwin Bishop uždėtas 60 dienų laikotarpiai to skyriaus administratorium, iki bus išrinkta nauja skyriaus valdy-ba.

Vos dieną išdirbė, tie patys darbininkai vėl sutreikavo del to kad nebuvo grąžinta į darbą septyni atstatyti darbinin-kai. ČIO vadai su savo reika-lavimais kreipsis į Nacionalę Karo Darbo Tarybą.

CIRKAS DETROITE

Po savo didelių nelaimių, šią vasarą Ringling Bros. and Barnum & Bailey Cirkas pagaliau pasiekė Detroitą, ir čia bus 13 dienų, nuo Rugp. 8 iki 20. Šymet perstatymus turės atvirame ore. University of stadume, McNichols road ir Livernois.

•VORU yra žinoma 63 veislės, kurios dalinasi į dvi grupes, vieni turi vieną porą plaučių, kiti dvi.

Indijonų Arbatzoles

Stebėtinai gelbsti nuo prasto vidurių virškinimo, užkietėjimo, vidurių kataro, kepenų sustingimo, taisydo nevarų kraują, odos ligas, inkstų negalavimą ir moterų bėdas. Kaip pagaminti: Pasien įvortus verdančio vandens, įdėk pusę puotuko arbatzolių. Kai atėmė, nukosk, įdėk medaus ar cukraus ir laikyk šaltai.

Kaip vartoti. Pradėk imti nuo mažo stikluke iki kavos puotuko kas rytas prieš valgyimą ir vakare einant gulėti, du kartus į dieną. Perkant žolius mišini visada prašyk FLORAL HERBS, o gausi geriausiu.

Kaina 50c—3 buksai už \$1.00. Pasargą: Su orderiu malonėkiti siųsti ir pinigų, kitaip orderiai nebus išpildomi. (33)

J. SKINDER

935 W. 34th St. Chicago, Ill.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

MIRĘ 12,600 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpančiais mirusių vardais, mirusių išeivių Lietuvių skaičius pasiekė jau 12,600, nuo Vasario m. 1937 metų, kada čia pradėta mirusių Lietuvių suražas talpinti.

KAMINSKAS Simanas, 65 m. mirė Liepos 28, Struthers, Ohio. (Alytaus ap.) Amerikoje išgyveno ilgus laikus.

NAVARAUSKAS Andrius, 56 m., mirė Liepos 20, Detroit, Mich. (Skriaudžių p., Suvalkijos.) Palaidotas Liepos 26 Pittsburgh, Pa.

POVILASKIS Jonas, 81 m., mirė Liepos 24, Chicagoje. (Raseinių p.) Amerikoje išgyveno 50 metų.

URBIKIENĖ Barbora (Kazlauskaitė), mirė Liepos 23 d., Chicagoj. (Tauragės apskr., Kvėdarnos par., Padvarnikų k.) Amerikoje išgyveno 50 m.

KULAKAUSKAS Adolfas, 62 m., mirė Liepos 21, (Chicagoj. (Švenčionių ap., Tverčiaus p., Lomokės k.) Amerikoje išgyveno 31 m.

DITKIENĖ Rozalija (Butkietė), pusamžė, mirė Liepos 17, Chicagoj. (Tauragės ap. Eržvilko p., Kužių k.) Amerikoje išgyveno 6 metus.

GUNTORIUS Petras, 56 metų, mirė Liepos 17, Chicagoj. (Vilkaviškio ap., Pajevonio p., Prelakio k.) Amerikoje išgyveno 37 metus.

GVERZDIENĖ Antanina, 61 m., mirė Liepos 13, Brooklyn, N. Y.

RAULINAITIENĖ Margarieta, 62 m., mirė Liepos 15, Maspeth, N. Y.

ZICKIENĖ Jieva, mirė Liepos mėn., Tamaqua, Pa.

SEREVICIUS Kazys, pusamžis, mirė Liepos 16, Chicagoj. (Telsių ap., Viešveniu p. Kungių vien.) Amerikoje išgyveno 42 metus.

TAMASAUSKIENĖ Kastancija, mirė Liepos m., Utica, N. Y.

MIKALAJUNAS Juozas, seno amž., mirė Liepos 19, Chicagoj. (Panev. aps., Naujamiesčio p.) Amerikoje išgyveno 54 metus.

KILKEVICIUS Juozas, mirė Liepos 3, Pittston, Pa.

PAUKSTIENĖ Elena, mirė 9 Liepos, Kingston, Pa.

REKLEVICIUS Kazys, 71 m., mirė Liepos 12, Plymouth, Pa.

SKRUPSKIS Jurgis, 71 metų, mirė Liepos m., Shenandoah, Pa.

REKIENĖ Magdalena, mirė 17 Birželio, Wilkes-Barre, Pa.

BACKUS Antanas, 48 m., mirė Liepos 18, Chicagoj., kur buvo ir gimęs.

MARTINAITIS Jonas, 61 m., mirė Liepos 17, Chicagoje. (Marijamp. aps., Skriaudžių par.)

ZARDECKIS Juozas, 65 metų, mirė Liepos 22, Chicagoje.

ZIKIS Antanas, mirė Liepos 12, New Haven, Conn.

VISOCKIS Juozas, mirė Liepos mėn., Shenandoah, Pa. Amerikoje išgyveno 40 metų.

NORVIDAS Povilas, pusamžis, mirė Liepos 31, Chicagoje. (Panev. aps., Žiliškų par.) Amerikoje išgyveno 43 metus.

JONIKIENĖ Teklė (Venckaitė), 55 m., mirė Liepos 28, Chicagoj. (Tauragės ap.)

MATULEVICIUS Antanas, 60 m., mirė Liepos 25, Spring Valley, Ill.

PIKELIENĖ Ona, 86 m., mirė Liepos 26, Kenosha, Wis.

JANCAUSKIENĖ Patricija, mirė Liepos 21, Omaha, Nebraska.

MAZITIENĖ Marė, mirė Birželio 4, Pringle, Pa.

JOVAISIENĖ Alicija, mirė 5 Liepos, Edwardsville, Pa.

SKUČAS Antanas, mirė Liepos 19, Wilkes-Barre, Pa.

MINETERVICIENĖ Viktorija, mirė Liepos m., Shenandoah, Pa.

BOBINAS Vincas, 80 m., mirė Liepos 2, Shenandoah, Pa.

PETRUSKA Simas, 70 m., mirė Liepos 19, Waukegan, Ill.

GALINIS Mykolas, 64 m., mirė Liepos 21, Waukegan, Ill.

FRANKIE CARLE AT CEDAR POINT

AUGUST 11 and 12

The outstanding band of 1944... FRANKIE CARLE, the band leader of "Old Gold" CBS shows, brings with him lovely Phyllis Lynne, Lee Colombo and Paul Allen. Co-starred for three years with Horace Heidt. Composer of "Sunrise Serenade," "Lover's Lullaby" and other equally famous songs. The pianist with the "golden touch." Carle was voted the outstanding musician for 1942 and 1943. Two wonderful evenings at Cedar Point's Grand Ballroom, Friday and Saturday, August 11 and 12.

A VACATION here means increased ability to work for Victory. Relax on the world's finest white, sandy beach. Swim in the blue waters of Lake Erie. All sports... tennis, golf, boating, fishing, etc. All amusements. Excellent meals. Dancing nightly. "Name" bands each week-end in Grand Ballroom, including such famous bands as Tommy Tucker, Will Osborne, Bobby Sherwood, Ada Leonard, Stan Kenton and others.

Easily reached by rail or bus and hourly steamer from Sandusky. S. S. Theodore Roosevelt daily at 9 a. m. from Cleveland. Steamers also from Detroit and Toledo. On U. S. Route 6 and Ohio 2.

CEAR POINT-ON-LAKE ERIE Sandusky, Ohio

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilksim!

Lietuvos Padangėje

VYRIAUSIO LIETUVAI IŠLAISVINTI KOMITETO ATSIŠAUKIMAS DEL IŠVEŽIMO 100,000 DARBININKŲ

Nuo Redakcijos: Šis Lietuvos požiūris spaudoje paskelbtas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsišaukimas čia pateikiamas parodymai Amerikos Lietuviams kaip Lietuvoje jau buvo išsivystęs pasipriešinimo kovos budas okupantams Vokiečiams, kurie kėsinosi visas dirbti galinčias Lietuvos darbo jėgas išgabenti į Vokietiją, karo darbams, stiprinimui jų karo mašinų atsilaukymui prieš Ameriką ir Angliją. Tuo tarpu, išvežti į dirbtuves, Amerikos ir Anglijos lėktuvais bombarduojamoje karo įmonėse tie žmonės žūsta vistiek.

Atsišaukimas buvo išleistas šių metų Vasario 18 dieną, t. y., dar kai Lietuvą valdė Vokiečiai ir bolševikai dar buvo neįsiveržę.

Bolševikai žinodami apie tą Lietuvos išstūbulintą požiūrį veiklą, žino kad ji nesaugi bus ir jiems, todėl jie imsi ar jau ėmėsi atkakliausia sekti ir suimdinėti kovotojus.

Okupacinė Vokiečių valdžia keletą kartų mėgino pajungti Lietuvį tautą į savo karo mašiną prieš Lietuvos interesus. Ir tik dėl vieningo ir nepalaužiamo mūsų atsparumo visos Vokiečių pastangos visai nepavykdavo. Nežiūrint visų išsivystusių nepasisekimų ir vėl esame akivaizdoje naujo okupacinės Vokiečių administracijos pasikėsinimo prieš Lietuvą.

Vokiečių okupacinė valdžia paruošė planą paimiti iš Lietuvos į Vokietiją darbus, pradedant Kovo 1, 1944 m., maždaug po 5,000 žmonių kas savaitę, iš viso 100,000 žmonių. Šį Lietuvio tautos egzistencijos vykdytą Vokiečiai bando primesti Lietuvos valdžios administracijos aparatu.

Kubiliūnas, kaip Pirmasis Generalinis Patarėjas, ir Kupcikevičius, kaip Darbo ir Socialinių Reikalų Tarėjo pareigas eina, drąsiai padėti savo parašus po tokio plano, tuo padarydami didžiausią nusikaltimą Lietuvio tautai.

Toks milžiniškas darbo jėgos išsėmimas iš Lietuvos netik naikina pačią Lietuvio tautą, bet turi sukelti suirutę krašto ukyje ir pakirsti mūsų gyimosis prieš bolševizmą pajėgumą.

Todel Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas įspėja visus administracijos pareigūnus kurie bus bandomi panaudoti šiai žiauriai mūsų tautos egzistencijai vykdyti, aiškiai apsispręsti už savo tautą, už Lietuvą, kad ir grėstų del to Vokiečių represijos. Visi tokie vykdytojai turi žinoti kad verčiau yra pačiam nukęsti arba, pasitraukus iš savo tarnybinių pareigų, slapstytis, negu būti tukstančių budelių ir užsitarančių tautos pasmerkima.

Komitetas nurodo taip pat ir visiems šaukiamiesiems nepasiduoti teroro baimei. Kaip į visus ligišolinius piktus okupantų pasikėsinimus mūsų atžvilgiu, taip ir į šitą visi Lietuviai drąsiai ir vieningai tarti: NE. Visi šaukiamieji ir gaudomieji turi nepasiduoti ir slapstytis taupydami savo jėgas ir gyvybę nuo bolševikų gintis ir nepriklausomai Lietuvai atstatyti. Komitetas įpareigoja visus tautiečius besislapančiams teikti pagalbą. Pakelkime ir šį sunkų ban-

dymą nepalaužiamu tvirtumu ir vieninga valia.

Vardan tos Lietuvos vienybės teydi.

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

LENKAI GELBĖJO NAZIAMS PRIEŠ LIETUVIUS

Požemio žinia praneša daugiau apie tą įvykį su Lietuvos batalijonais ir Gen. Plechavičium bei jo padėjėju Pulk. Urbanu:

"Kai vėlesni įvykiai yra parodę, Vokiečių generalinis komisaras surengė pasikalbėjimą, kad paruošti planingą Lietuvos Vietinės Rinktinės nu-ginklavimą.

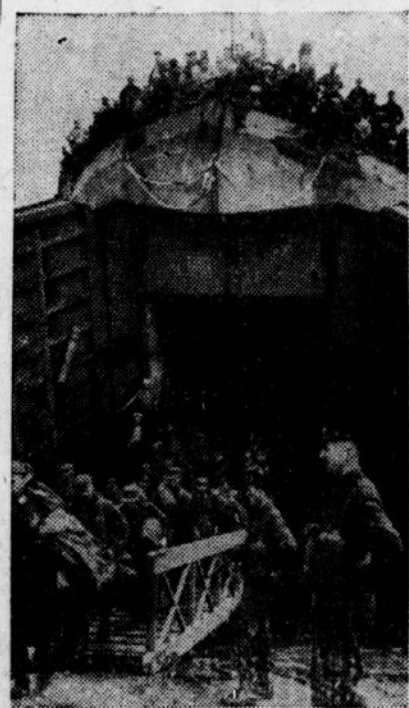
"Gegužės 14 d. 1944, Vokiečių policijos viršininkas Lietuvoje, Nintze, pakvietė Gen. Plechavičių ir jo štabo viršininką, Pulk. Urbaną, pas save. Kai jiedu atvyko į Vokiečių policijos viršininko tarnybos būstinę, jie buvo areštuoti ir išvežti į Vokietiją. Tuo pačiu metu Vokiečių policija apsupo Lietuvos Vietinės Rinktinės štabo būstinę, kad suimti štabo karininkus. Suimimo metu štabo karininkai parodė pasipriešinimą, su tikslu palengvinti sau pabėgimą. Jų daugelis buvo vietoje nušauti, kiti pateko į nelaisvę.

"Tą pat naktį Vokiečių SS formacijos užpuolė Lietuvio Karo Mokyklą Marijampolėje ir norėjo ją nuginkluoti. Karininkai, o taip pat ir mokomųjų bataliono kariai, pasipriešino. Kilo trumpa kova, kurioje abi pusės turėjo aukų. Del ginklų ir amunicijos stokos Lietuviai turėjo pasiduoti nelaisvėn; kai kurie karininkai čia nusižudė.

"Gegužės 15 prasidėjo Lietuvos batalionų nuginklavimas Rytų Lietuvoje. Su pagalba Lenkų partizanų Vokiečiams pavyko kai kuriuos batalionus nuginkluoti ir suimti visus karininkus ir kareivius. Kita gida dalis kovodama pasitraukė į miškus.

"Panašiai pasielgė visi batalionai stovintieji Panevėžyje. Jie aplėdo miestą ir su visais ginklais ir amunicija išvyko į miškus. Tas jiems pilnai pavyko todėl kad netikėtumo momentas čia jau nelošė jokios rolės.

Vokiečiai Anglijoje

Vaizde rodoma išsipildymas ankstyvosios nazių sąjūdos — pasiekti Angliją. Bet šiuo atveju jie išlipa Anglijoje kaip karo belaisviai suimti Normandijoje.

"Tu pačiu laiku įvyko skaitlingi Lietuvos įžymiesnių politinių asmenų suėmimai. Galimų suklydimų išvengimui mes čia susilaikom laikinai nuo suimtųjų išvardinimo; praktika jau yra parodžius kad kai kurie asmenys, kurie buvo skaitomi suimtais, pasirodė randasi pasislėpę nuo suėmimo. Tas pats tenka pasakyti ir del nužudytų ir suimtų Lietuvio karininkų."

LIETUVIUS MOBILIZAVO VAKARŲ FRONTUI

Lietuvos požiūrio žinios praneša kaip Vokiečiai Balandžio 23 įsakė imti mobilizuoti ir surinkti vyrus iš Lietuvos jų karo tikslams. Štai dalis to pranešimo, kuris nusaką kad Vokiečiai rinko jau vyrus gimimus 1924 metais, karui vakarų fronte prieš Amerikiečius ir Anglus:

"Šitos mobilizacijos tikslas matomas iš Vokiečių reikalavimų. Štai kaip jie skamba:

"1. Vieton Generalo Model reikalauti 10,500 Lietuvio pagalbinio dalinio Lietuvai turinti mobilizuoti 30,000 vyrų Vokiečių aerodromų apsaugai vakarų fronte ir Vokiečių oro apsaugai. Iš šio kontingento tikrai 3-5 batalionai galėtų būti sunaudoti pačioje Lietuvoje.

"2. Be viršpaminėtų formacijų Lietuvoje gali būti organizuojama viena divizija visų ginklų rūšių. (Nepasisekus organizuoti 30,000 į Vokiečių vakarų frontą, Lietuviams būtų duota proga 1-3 divizijas sudaryti panaudojimu Lietuvio arba rytų fronte).

"3. Lietuvos miestų apsaugai nuo priešių puolimų iš oro būtų organizuojama flak-artilerijos pulkas su nakties naikintuvų eskadrile. Lietuvio nakties naikintuvų grupės dydis priklausytų nuo esamų dispozicijų Lietuvio pajėgų.

"Visos Lietuvio politinės organizacijos ir kovos junginiai užėmė griežtai neigiamą poziciją prieš šitokio pobūdžio mobilizaciją. Jau Balandžio 29 pasirodė slapčiai leidžiamų Lietuvio laikraščių ekstra laidos, kurios vienbalsiai nusmerkė tokį mobilizacijos pravedimą," — praneša Lietuvos požiūrio žinios.

KAIP LIETUVA ŽURI I HULL'O PAREIŠKIMĄ

Laisvės Kovotojas Lapkričio 20 praneša kad Lapkričio 15 Amerikos Valstybės Sekretorių C. Hull spaudos konferencijoje padarė viešą pareiškimą kad Baltijos ir Balkanų valstybės po karo atgauso savo laisvę ir nepriklausomybę. Toliau laikraštis nuo savęs pastebė:

"Šis Hull'o pareiškimas užčiaupia burnas visiems nelaimiui pranašams ir melagingai Vokiečių propagandai. Taip pat šis pareiškimas patvirtina ligišolinę teisingą mūsų laikyseną ir kelia: netalkininkauti niekur ir niekad Vokiečiams žmonėms, bet, saugojant ir kaupiant jėgas Lietuvoje, ruošis Nepriklausomybės atstatymui.

NELEMTI RAŠTAI

Amerikos Lietuvio spaudoje V. M. Klausučio vardas yra plačiai žinomas. Jo raštai bendros politikos ir Lietuvos klausimais ne vienam yra pateikę idomių informacijų ir yra išaiškinę ne vieną idomų dalyką. Todel, be abejojimo, ir jo paskutiniuose dviejuose Amerikos Lietuvos numeruose tilpę straipsniai apie "Lietuvius ir Slavus" ne vieno buvo skaitomi dideliu susidomėjimu. Po jo paskutinio straipsnio (Am. L. Rugs. 5) buvo padėta pastaba kad tuo klausimu dar bus daugiau rašoma. Taigi, prieš pareišskiant savo mintis sąryšyje su V. M. Klausučio iškeliamu Lietuvio ir Slavų klausimu, būtų reikę dar kiek palaukti, palaukti kol to klausimo nagrinėjimas bus taigtas. Betgi mintys kurias tame negrinėjime iškelia p. Klausutis, yra tokios netikėtos ir aliamuojančios kad, nelaukiant pabaigos, jau dabar noriu keletą žodžių tuo klausimu pasakyti.

Pagrindinė p. Klausučio rašinių mintis siekia nustatyti kurie Slavų, Lenkai ar Rusai, yra Lietuviams "geresni". Šitai jis daro gana idomiu tikslu: su "geresniais" po šio karo reikią glaudžiau bendradarbiauti. Jau sąryšyje su klausimo pastatymu peršasi dvi pastabos. Pirmą, Lietuvos ryšiai su Slavais, kaip senoji ir naujoji istorija rodo, Lietuvai buvo labai nelaimingi. Užtat savo nepriklausomo gyvavimo laikotarpyje Lietuva stengėsi atsiriboti Slavų (tiek Lenkų, tiek Rusų) ir prapti į Vakarų Europos, Skandinavijos tautų bendruomenę. Tat keista kad viso to akivaizdoje p. Klausutis vis delecto perša glaudesnius santykius jei ne su viena tai su kita Slavų tauta.

Antra, p. Klausutis nedaro užtektinai aiškaus skirtumo tarp Rusų ir bolševikų. Rusai kokie jie buvo prieš bolševikų revoliuciją, nors ir labai spaudė Lietuvą, vis delecto buvo krikščioniškos civilizacijos (tegu ir žemos) tauta, o bolševikai yra brutalo materialinio pagyrimo atstovai. Carai per 120 metų nepadarė Lietuvai tiek skriaudos kiek bolševikai per vienus metus savo okupacijos. Nenagrinėsiu šio klausimo plačiau, bet pabrėšiu kad yra būdinga jog p. Klausutis, nesigilėdamas savo straipsniuose vietos visokioms smulkmenoms, kaip, pavyzdžiui, nurodymams kaip ir ką jis su talais žmonėmis važiuodamas traukiniu kalbėjo, skirtumui tarp bolševikų ir Rusų nušviesti galisi net kelių eilučių.

P. Klausutis gana vaizdžiai nupasakoja Lenkų skriaudas Lietuvai, pradėdamas Vilniaus užgrobumu ir baigdamas 1938 metų ultimatumu, gana smulkiai išsiginia į Lenkų užsienio politikos detales, ir tt. Visa tai labai gerai. Nuostoliausiu betgi yra tai kad apie bolševikus aprašoma vien tik iš gerosios pusės ir net nei žodeliu neužsimenama apie 1940-1941 metų bolševikų okupacijos terora ir žudynes Lietuvoje. Nei žodelio apie 60,000 iš Lietuvos išvežtų Lietuvio nuo šesių mėnesių iki virš 100 metų amžiaus! Nei žodelio apie baisias išvežtųjų gyvenimo sąlygas Sibire ir Uralo kalnuose!

Vietoje to štai ką rašo p. Klausutis: "Taipgi reikia pasakyti kad karui prasidėjus Rusai nesisavino Lietuvos. Užėmė Lietuvą 1940 metais, Rusai neskelbė pasauliui kad šis Baltijos kraštas daugumu Rusų apgyventas, kaip darė Lenkai, užėmė Vilnį 1920 metais..." Išvada: matai kokie geri yra bolševikai! Toliau. Visiems yra gerai

žinoma kad Stalinas nuo pat karo pradžios iki šiol savinasi Lietuvą ir nei nemaną nuo to savo pretenzijų atsakyti. P. Klausutis betgi rašo: "Aišku, Lietuvio ir Rusų kaimyniški santikiai neturėjo galimybės išsivystyti ir pasiekti aukšto laipsnio, bet neabejojame (kas, bolševikų agentai? — mano pastaba), kad ateityje galės, nes po šio karo Vilnius ir jo kraštas bus Lietuvos, o ne Lenkijos". Jei šitai rašytų Bimba ar Mizara ar koks kitas bolševikų agentas, niekam nebūtų nuostabu. Bet kai taip rašo p. Klausutis, nežinau žmogus nei ką begalvoti.

P. Klausutis plačiai rašo apie Lenkų imperializmą, pabrėžia Pilsudskio pradėtą ir kuone iki pat karo pradžios nusitęsę Lenkų broliavimąsi su Vokiečiais, ir ta proga apkaltina Lietuvos užsienio politikos vadus kam jie neieškoję saugumo patikrinimo drauge su Rusija, o pasitikėję Tautų Sąjunga.

Kad Lenkų politika buvo nereali, imperialistiška ir kad jų suartėjimas su Vokiečiais buvo didelė Lenkų klaida, pagrįsta daugiausia Pilsudskio "fanaberija", galima su tuo sutikti. Bet kodel p. Klausutis, budamas toks detalus Lenkų imperializmo nagrinėjime, nei žodžio nepasako apie bolševikų imperializmą, mums vėl nesuprantama. Juk galutinai Vokiečių partneriai buvo bolševikai, o ne Lenkai, ir bolševikų imperializmas Molotovo-Ribbentropo 1939 metų susitarimu išlindo iš maisto kaip didžiausia yla. To susitarimo pasėkoje bolševikai gavo pusę Lenkijos, Baltijos kraštus ir dar kitą žemį. Iš to aiškiai matyti kad bolševikai nei kiek nebuvo susirupinę Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių saugumui, o, priešingai, siekė užgrobumo, ka, progai pasitaikius ir įvykdė (1940 metais). Tai kad p. Klausučio tvirtinimas kad "Rusai būtų angvynė Lietuvai jeigu ši būtų liekiojus su pastarais glaudesniu santikiu", yra visai nenaorvstas ir tesudaro labai pigią bolševikišką propagandą.

Kai kur pasitaiko ir visai naivų tvirtinimų. Girdi, jei Lietuva būtų pasistengusi su-eiti į glaudesnius santykius su Sovietų Rusija tai Rusija būtų buvęs anksčiau priimta į Tautų Sąjungą! Gi budama Tautų Sąjungoje, Sovietų Rusija būtų galėjusi Lietuvą "apginti". Nejaug p. Klausučiu iki šiol dar neaišku kad tas sovietiškas Lietuvos "gynimas" reiškia žiaurų visos Lietuvio tautos išnaikinimą?

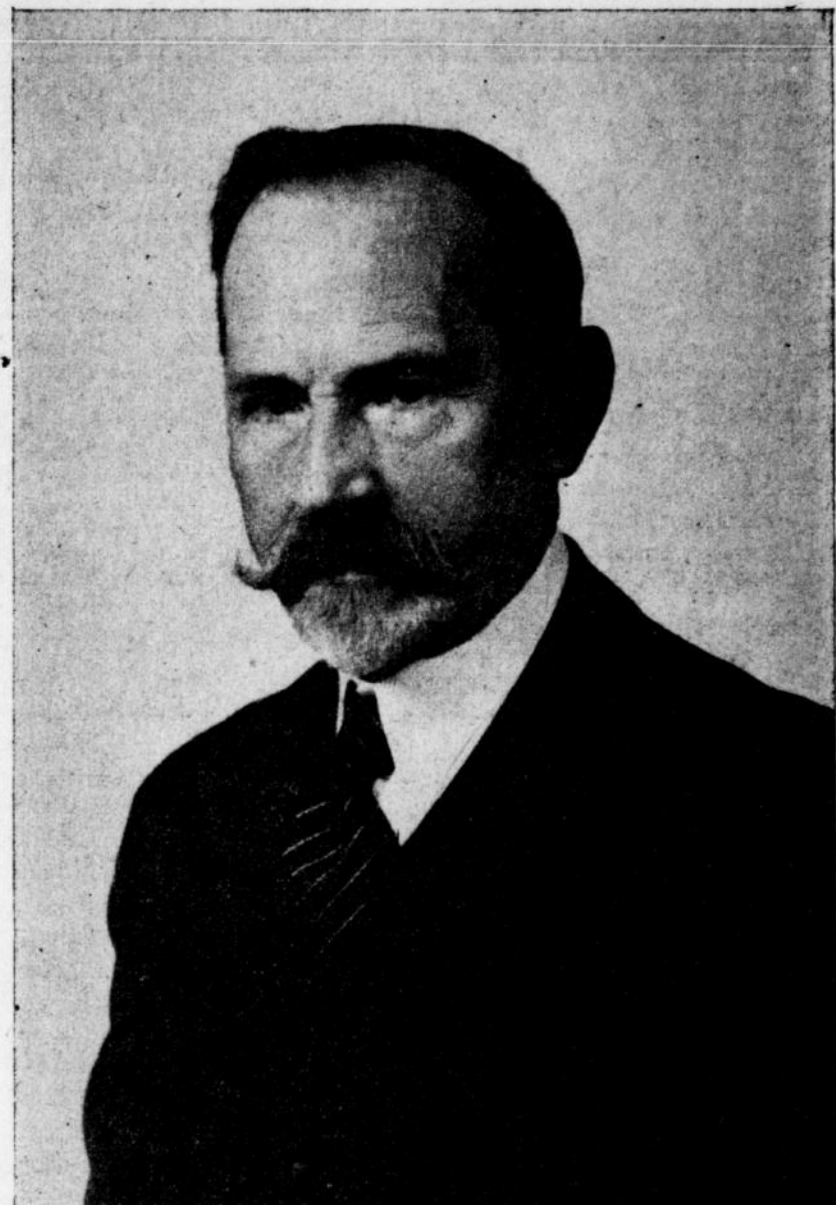
Paskaičius tą p. Klausučio straipsnį susidaro įspudis kad del dabartinės Lietuvos nelaimės yra kalti vieni Lietuviai ir dar išdalies Vokiečiai su Lenkais, o bolševikai visai nekal-ti. Jie taip visą laiką norėję Lietuvai gero, taip norėję Lietuvai padėti, bet Lietuviai neieškoję ir net vėnė bolševikų pagalbos. Keli anksčiau pateikti argumentai, atrodo, bendrais bruožais nušviečia klausimą. Tat nauji argumentai nebereikalingi, ir telieka laukti kad p. Klausutis ateityje nusiplautu ta bolševikiška dėmę, kuria jis užsidėjo minėtis savo straipsniais.

Julius Smetona.

Jaunimas Tveria LVS Skyrių Chicagoje

Jaunieji Chicago Lietuvos ruginiai apie suorganizavimą ten Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyriaus. Jie pasirupino jau gauti iš Centro informacijas.

70 metų nuo Antano Smetonos Gimimo

Rugsėjo 10 d. sukako 70 metų nuo Antano Smetonos gimimo. Tai didi ir sykiu liudna sukaktis. Kai kiekviena Lietuvio pajėga mums taip reikalinga, mes savo tarpe nebeturime didžiojo kovotojo!

Mirdamas, Antanas Smetona nujautė kad į Lietuvą sugrįš bolševikai. Tai rodo jo kai kurie išlikę laiškai. Bet vistiek iki pat savo paskutinės dienos jis nenustojė dirbęs Lietuvai ir kovojęs del jos.

Gimęs duminėje pirkioje, tolimame Lietuvos užkampyje, Antanas Smetona kelią į platią pasaulį turėjo prasiskinti pats. Siekdamas šviesos ir ieškodamas platesnių akiračių, sutikdamas kliučių ir jas nugalėdamas, Antanas Smetona anksči išaugo į didelį kovotoją. Kilęs iš pačių Lietuvio tautos gelmių, jis gerai pažino Lietuvos žmones, žinojo jų vargus ir suprato jų kančias. Didelės Lietuvio tautos meilės vedamas, iš pat jaunystės jis aukėjo savo jėgas ir sugebėjimą gimtajai Lietuvai.

Antanas Smetona neilgai gyveno mūsų tarpe, bet mes su-spėjome jį pažinti ir pamilti. Ir mes žinome kad geriausia pagerbsime jo atminimą ir įvykdysime jo norą jei, sekdamas jo pavyzdžiu, nenuilsdami kovosime del Lietuvos laisvės. Tuo pačiu mes geriausia atitiksime ir Amerikos idealus, kurie yra visų tautų, didelių ir mažų, laisvė ir nepriklausomybė.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA.

ARMIA VISA JAU MECHANIZUOTA

Pirmame Pasauliniame kare pėstininkų divizijai reikėjo 153 motorinių vežimų ir 4400 arklių. Dabartinio karo metu, divizija vartoja 3500 įvairių

169 rusių motorinius vežimus, bet nereikalauja nei vieno arklio.

•KRALIKAI Australijoje seniau budavo kenksmingi gyvūnai, dabar žymiai prisideda prie maisto tiekimo.

"Kad Lietuva vėl Butu Laisva ir Nepriklausoma!"

Auka

LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

Šiuo kuponu galit siųsti visokias savo aukas Lietuvos Laisvinimo ir Vadavimo reikalams. Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Lietuvio Tautinis Sėpimo Fondas yra inkorporuotos ir yra inkorporuota ir valdžioje registruota organizacija.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas	
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio	
Siunčiu auką \$.....	Lietuvos Vadavimo darbams
\$.....	Knygai "Timeless Lithuania"
\$.....	Knygai "Lietuvos Istorijos Bruožai"
\$.....	L. V. S. nario mokestį
Viso \$.....	
Vardas ir Pavardė.....	
Adresas.....	
Miestas.....	Valst.....
SI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI	
Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centras 6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio	

Laikas Apsispręsti

Nuo Kontinuiteto Neigimo iki Pilsudskinės Diktatūros Mėgdžiojimo. Nuo Marksinės Demagogijos iki Bolševizmo Skiepijimo. Kuo Skiriasi Italijos "Katalikų Komunistų Sąjunga" nuo Musų "Katalikų-Socialistų Sąjungos"?

Grigaitis ilgą laiką putė vieną dūdą su bolševikais, apšaukdamas buvusį Lietuvos režimą fašistiniu ir nepripažindamas 1938 metų konstitucijos. Betgi kai Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, sudarytas iš visų Lietuvos partijų ir srovių, šių metų Vasario 16 paskelbė deklaraciją kurioje aiškiai pasakyta kad veikiančioji Lietuvos Konstitucija yra 1938 metų konstitucija, ir kai ta deklaracija buvo perspaudinta kuone visuose Amerikos Lietuvių laikraščiuose, Grigaitis neliko nieko kita kaip susičiupti.

Bet štai Grigaitis vėl "geležė rado". Bolševikų sukurtas Lenkų tautinis komitetas nepripažino Lenkijos 1935 metų konstitucijos, o gryžo prie 1921 metų konstitucijos. Kur buvęs, kur nebuvo, Grigaitis viename paskutinių Liepos m. Naujienų numerių ėmė ir išpleškino straipsnį apie "Nelaimingą konstitucijos kontinuitetą". Matai, girdi, kaip negerai išėjo kad Lenkų vyriausybė Londone tebesilaiko Pilsudskinės 1935 metų konstitucijos, kurios nenori didėle dauguma Lenkijos žmonių (iš kur Grigaitis tai žino?) ir kuri buvus prievarta užvesta. Bolševikai, girdi, tuo pasinaudoję ir pripažinę 1921 metų konstituciją. Sąryšyje su tuo štai ką turime pasakyti.

Kad Pilsudskis buvo kiek į Hitlerį panašus diktatorius ir kad jie rėmėsi jėga, galima sutikti. Bet lygiai taip pat yra tiesa kad prieš pirmąjį pasaulinį karą Juozas Pilsudskis buvo socialrevoliucionierių partijos narys, taigi Grigaičio idejos brolis. Tat dabartinis Grigaičio skeryčiojimas ir purkštavimas prieš Pilsudskio konstituciją yra kaž kas labai panašaus į Lietuvišką patarlę kuri sako kad "Puodas katilą vana — abu abu tokiu".

Kas del konstitucijos priėmimo ar atmetimo, tai jei tiesa kad teisė sukurti konstituciją priklauso tikrai tautai, tai lygiai taip pat yra tiesa ir tai kad ir atmeti ar panaikinti konstituciją tegali pati tauta. Taigi ir Pilsudskinę konstituciją gali pakeisti ne koks neskaitlingas pabėgėlių burys, tegul juo būtų ir Lenkijos vyriausybė in exile, o tik pati Lenkų tauta.

Kas del fakto kad Londoniškė Lenkų vyriausybė laikosi 1935 metų konstitucijos tai reikia pasakyti kad yra vienintelis kelias duoti po karo Lenkų tautai Lenkišką valdžią. Ar ta valdžia bus linkus į diktatūrą, ar ne, sunku dabar ką nors tiksliai pasakyti. Bet yra aišku: 1935 metų konstitucijos kontinuitetą akcentuojanti valdžia tegali būti Lenkiška, ir tai šiandien nulemia viską.

Šita labai gerai supranta bolševikai, todėl jie taip karštai ir šoka atmeti 1935 metų Lenkų konstitucijos. Apie šitą klausimą ir apie su juo susietus kitus klausimus buvo plačiai rašyta Dirvos nr. 32 (žiūr. straipsnį "Gelbėkime kas dar Galima Išgelbėti"), todėl čia mes visko nebekartosime. Pabrėšime tik vieną: visos valstybės kurios šio karo bėgyje faktinai (ne teisiniai) neteko nepriklausomybės, kokiais konstitucijas jos bebūt turėjusios, buvo saviški, o ne svetimųjų, valdomos. Iš to išplaukia kad, atmesdami prieškarines konstitucijas, mes ne išvengiame tarkininkaujamą tų valstybių nepriklausomybę panaikinusiomis smurto jėgomis, nes tuo patys pabrėžiame kad buvusi valstybės san-

tvarka buvo neteisėta, ir apsunkiname kelią savoms vyriausybėms po šio karo grįžti į savo šalį.

Štai kodėl bolševikai išvieno su Grigaičiu neigė tiek Lietuvos 1938 metų konstituciją, tiek dabar neigia Lenkijos 1935 m. konstituciją. Juk yra aišku kad, jei minėtos konstitucijos neteisėtos tai ir jų valdžios neteisėtos. Todėl, pašalinami neteisėtas valdžias ir panaikindami neteisėtas konstitucijas, bolševikai skelbia nieko neteisėto nedarę. Priešingai, jie atstatę teisę, grįžtą į demokratines konstitucijas ir remia demokratines valdžias!

Ši trumpa analizė aiškiai parodo į keno malumą Grigaitis vandenį varo: į bolševikų. Tat kokia nauda iš to kad Grigaitis pasikioja su Bimba, su Mizara ar su kuriuo kitu bolševikų agentu, jei paskiau savo neprotiniais ar blogos valios įrodymais pats bolševikų darbą atlieka. Laikas nors dabar būtų patriotiškai Lietuvos visuomenei nuo Grigaičio ir jo klišos atsiboti, kad pagaliau nors ir pavėluotai galėtų būti pradėtas vieningas kuriamasis darbas.

1940-1944 metų laikotarpis, kaip buvo pereiname Dirvos numeryje aiškiai parodyta, didžia dalimi del Grigaičio prieš Lietuvos interesus nukreiptos veiklos, yra mums žuvs.

Lenkų padėtis, nors ir begalo sunki, vis dėlto šiandien dar tebėra žymiai geresnė negu Lietuvių. Ji yra geresnė ne tiek todėl kad Lenkai turi savo vyriausybę in exile, o mes jos neturime, kiek todėl kad Lenkų tauta yra žymiai skaitlingesnė už Lietuvių. Šis karys virto užimtųjų tautų žudymu, ir tautos skaitlingumas yra vienas svarbiausių tautos išlikimo faktorių. Žinoma, jei bolševikų galutinai įsiseimininkautų Europoje ar jos dalyje, visų bolševikų užimtųjų tautų likimas ilgainiui būtų vienodas: beritėje Rusijos erdvėje lengviausia gali sutilti keli šimtai milijonų žmonių. Mes betgi tikime kad bolševizmo siautėjimas Europoje tebus laikinasis, ir todėl mes galime tikėtis kad geresnio rytojaus susilauks ir iškankinta Lietuvių tauta. Bet sykiu su tuo atsiranda mums ir pareiga ruoštis tam geresniam rytojui, kad kad kartais mes nepraleistume pasitaikiusios nepriklausomybės progos.

Visų pirma mes turime susidaryti Lietuvišką valstybinę koncepciją, kuri, tarptautinei konjunkturai pakrypus mums

palankia prasme, turėtų daugiausia progą patikrinti Lietuvos nepriklausomybę. Prieš geros valios tą koncepciją nesunku būtų susidaryti. Lietuviškojo valstybingumo pagrindai gludi Vasario 16-tos dienos akte, o visas nepriklausomybės laikotarpis tėra to valstybingumo evoliucija, kuri ir faktinai Lietuvos egzistencijai žlugus tebesitęsia dar ir šiandien ir kuri ryškėja 1944 metų Vasario 16 dieną Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskelbtoje deklaracijoje.

Deja, šitą tiesą tesugebėjo suprasti tik dalis Amerikos Lietuvių visuomenės. Kita dalis, prieš-tautinio ir prieš-religinio Marksizmo užkrėsta, savo jėgas palaikė demagogijoje ir smulkiame partiniame politikavime.

Man rodos, šiandien katalikai jau gali suvokti kokių vasių davę jų pasidavimas Marksizmo įtakai. Jų santikiavimu su mūsų Rusiškaisiais socialistais reikšmė labai panaši į reikšmę "Katalikų komunistų sąjungos", apie kurios įsikūrimą Italijoje neseniai teko skaityti Drauge.

Nėra abejonės kad kaip "Katalikų komunistų sąjunga", kurią neseniai nusmerkė Jo šventenybė Popiežius, taip lygiai ir mūsų "Katalikų-socialistų sąjunga" yra nemoralus dalykas ir tiek valstybei, tiek bažnyčiai tetrui griauamosios reikšmės. Yra aišku kad kol tam tikra Amerikos Lietuvių katalikų visuomenės dalis bus užanžuota toje savotiškoje "Katalikų-socialistų sąjungoje" tol ji bus mirus idealiam Lietuvos atkurimo darbui. O Lietuva kaip tik yra reikalinga visu gyvųjų jėgų prisikėlimo. Ir reikia pasakyti kad tas prisikėlimas šiandien priklauso tik nuo geros valios, nes padėties žalingumas jam kiekvienam aiškus.

Kazys Rimvydis.

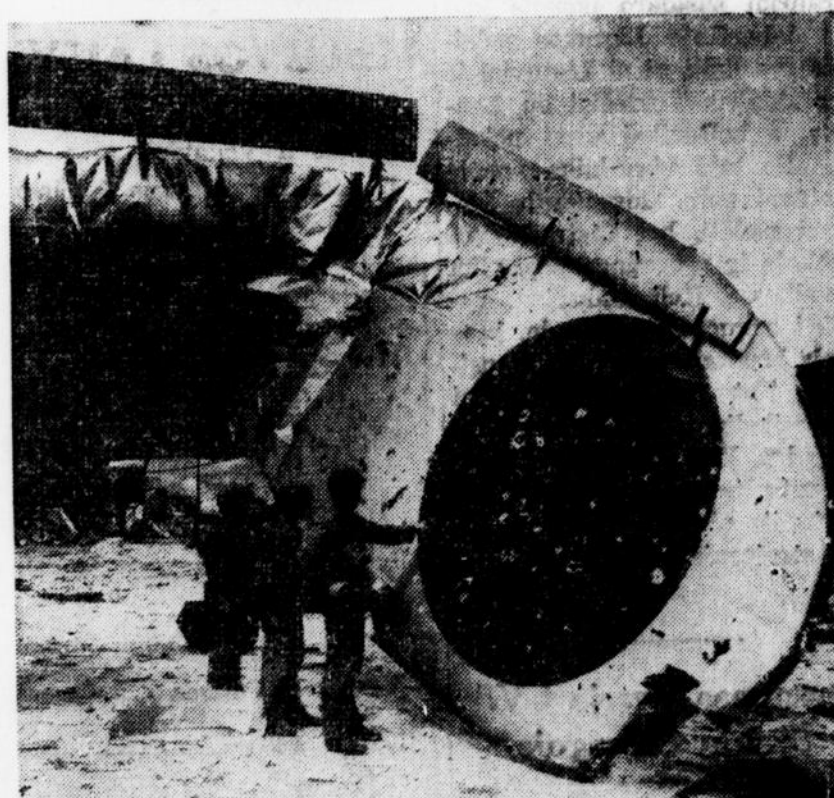
VILNIAUS GYVENTOJŲ SKAICIŲ ŽYMIAI SUMAŽĖJO

VILNIAUS katalikų trylikoje bažnyčių po Vokiečių buvo laikoma pamaldos Lietuviškai. Sulyg tam tikrų pranešimų, šymet Vilniuje gyveno 36,000 Lietuvių.

Sulyg Vokiečių žinių, 1942 m. Vilniuje buvo viso 160,005 gyventojai, iš jų 25,507 žydai.

1943 m. gyventojų skaičius paduota 144,328; 1944 metais — 137,147 gyventojai.

Šovinių Susmaigytas Japonų Lėktuvas

U. S. marincai užėmė uostą Marianų salose, apžiūrinėja likučius našauto iš oro Japonų lėktuvo, kuris šovinių subdytas.

RUSAI VILKIDINA LAIKĄ

Amerikos vyriausybė pasiūlė suaukti sąjungininkų susirinkimui aptarimui pokarinės taikos planų. Tas susirinkimas turėjo prasidėti pirmadienį, Rugpjūčio 14, tačiau Maskva, laiko vilkinimui, pareiškė norą konferenciją atidėti iki Rugpjūčio 21.

Laiką vilkinant, Maskva tik daugiau sau laimės, nes jei bolševikai daugiau žemių užims, daugiau jų galės savintis.

Tarp keturių didžiųjų sąjungininkų valstybių — Anglijos, Amerikos, Kinijos ir Rusijos — nėra dar visai nieko sutarta, nieko nedaryta pokarinės taikos klausimu, ir net nėra padaryta joks susitarimas apie karo pabaubas su Vokietija, kuomet Vokiečiai išels rankas.

Sovietai ir nenori jokio susitarimo skubinti. Ar jie turi slapta sutartį su Hitleriu apie staigų susitaikymą tarpusavyje ar ne, bolševikai nesilaikys nei tos sutarties jeigu matys gali įsiveržti į Vokietiją ir ineiti į Berlyną.

Vokietijos okupavimas reikalauja susitarimo tarp sąjungininkų, bet Maskvai naudingiau išeis jeigu raudonosios armijos galės įsibriauti Vokietijoje ir daug jos okupuoti pirm negu sąjungininkai Vokietiją pasieks. Kartą bolševikai Vokietijon įsibriaus, jie diktuos savo sąjungininkams okupacijos sąlygas. Arba gali nei to nereikti: komunistinė revoliucija su Maskvos pagalba gali šluoti visą Vokietiją, ir Vokietiją, tapus sovietais, jau būtų Stalinio valdžioje.

Bolševikai baigia okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją, taipgi didelė dalis Lenkijos raudonųjų rankose. Kam Maskvai dar su kuo kalbėtis apie tų šalių pokarinį likimą jeigu Stalinio sprendimu viskas jų likimo atžvilgiu užbaigta.

Nuo to kas okupuos Vokietiją priklausys visų Balkanų ir rytų bei centralinės Europos likimas.

Komunistų organas Pravda jau skelbia kad Berlyną privo užimti raudonoji armija, su laikymui Vokietijos nuo kariavimo ateityje....

Kazin kas palaikys Sovietus nuo kariavimo ateityje prieš Angliją ir Ameriką, jeigu dabar taip lengvai leis bolševikams viską užvaldyti....

PATARIA SUSITAR-TI TARP SAVĖS

Maskva praneša kaip Stalinas kalbėdamas su Lenkų atstovais iš Londono, premjerui Mikolajczykui pasakė jog Lenkai turi patys tarp savės susitarti, tik tada bus galima svarstyti Lenkijos-Sovietų santikiai.

Kitai sakant, Amerikos ir Anglijos nepalaikoma Lenkų vyriausybė in exile, buvo nustumta pas Staliną į Maskvą. Stalinas atvykusius pas jį Lenkus siunčia pas savo remiamą ir palaikomą "Lenkų Tautinį Laisvinimo Komitetą". Tam komitetui Londono Lenkai turi nusilenkti, tik tada su juo susitaikys. Iš to komiteto, kurį Maskva sutvėrė Lenkijai valdyti, tautiniai Lenkai nieko nepelnys.

Jeigu Mikolajczyk susitartu su tuo komitetu, greičiausia iš Stalino gautų Vilnių ir Vilniaus kraštą, nežiurint Lietuvių bolševikų skelbimo buk "Vilnius amžinai pasiliks Lietuvių", kaip Stalinas sakąs.

•ATMINTIS pas žmogų geriausia veikia tarp 11 ir 14 metų amžiaus, skelbia vienas žymus Londono daktaras.

DIDVYZIAI PRAGARSEJO

Niekas ir iš Lietuvių negirdėjo, tik ką tos vietos apunkiniai kaimynai, iki šio karo Didvyžių kaimo, ten kur tai Suvalkijoje, bet šio karo metu tas kaimelis pragarsėjo ir žymimas ant žemėlapių Amerikos laikraščiuose, kaip vienas iš "svarbių punktų" kur bolševikai sumušė Vokiečius....

Gal nespėjome paskaityti kurios nors žinios iš Maskvos tuo laiku kai raudonosios armijos Didvyžius užėmė — be abejo Stalinas buvo įsąkęs to "svarbaus punkto" užėmimui atžymėti Maskvoje iš didžiųjų kanonių kelis šimtus sykių iššauti....

Nuo Didvyžių, jeigu taip ir būtų ėję pirmyn, Rusai šiandien jau būtų pasiekę Berlyną, ar nors Karaliaučius. Bet kodėl tai ten pat, prie Didvyžių, vėliau prie Vircalio, Šakių apskrityje, pasimušę, bolševikai sustojo ir kitos jų armijos tęsia tą patį Vokiečių nugalėjimą kitose fronto dalyse, kur dar toli nuo Vokietijos sienos.

Rusai, kodėl tai, priešė prie Rytų Prusijos sienos, sustojo. Ar nebus tai tik žaidimas, Stalinui su Hitleriu susitarus, Jisai kaip jau Dirvoje buvo rašyta?

Vokiečiai rimtai kariuoja vakarų fronte, o rytuose nespėja nuo Rusų bėgti, nors tik kumelkomis raudonarmiečiai važiuoja.

Staliną gal but tik daugiau ginklų iš Amerikos vilioja, rodydamas raudonųjų narsumą kata esanti palaužta; jis vi Vokiečių mušimu. Kur Sovietai deda tuos tukstančius lėkų kalėjime netekęs apie 50 tūtyų ką iš Amerikos gauna, svarų svorio.

Jaučiasi kaip Namie

Amerikietis karys, Maurice Kreuger, iš Pawpaw, Ill., geria rytinę kavą ir skaito laikraštį savo skylyje "viesbutyje", Normandijoje.

ir kodėl jais nieko nebombarduoja Vokietijoje?

PETRAS KLIMAS LIETUVOJE

LIEPOS 30, 1944. — Kaip praneša Lietuvos požemio židinių šaltinis, Petras Klimas, žymus Lietuvos politikas ir diplomatas, ilgametis Lietuvos Igalios Ministras Prancūzijai, atsirado Lietuvoje. Jisai buvo Vokiečių Gestapo suimtas ir tulį laiką buvo dingęs be pėdsako.

Pastaru laiku (Birželio pradžioje), sulyg pranešimo iš Lietuvos, P. Klimas esąs atgabentas į Kauną, kur jis esąs giminių prižiurimas. Jo sveidydamas raudonųjų narsumą kata esanti palaužta; jis vi Vokiečių mušimu. Kur Sovietai deda tuos tukstančius lėkų kalėjime netekęs apie 50 tūtyų ką iš Amerikos gauna, svarų svorio.

LIEPOS BIULETENIS DAR DIDESNIS

Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono leidžiamas Angliška kalba biuletėnis, Current News on the Lithuanian Situation, Liepos mėnesio, išėjo 20 lankštų, dar didesnis negu buvo pirmesnis numeris.

Šis Current News pirmame puslapyje talpina Lietuvos žemėlapi, parodantį Lietuvą kokia ji tikrumoje turėtų būti, ir kokia ji buvo paskirais laikotarpiais nuo pereinoto karo.

Šiame numeryje telpa eilė straipsnių padalintų į šiuos skirsnius:

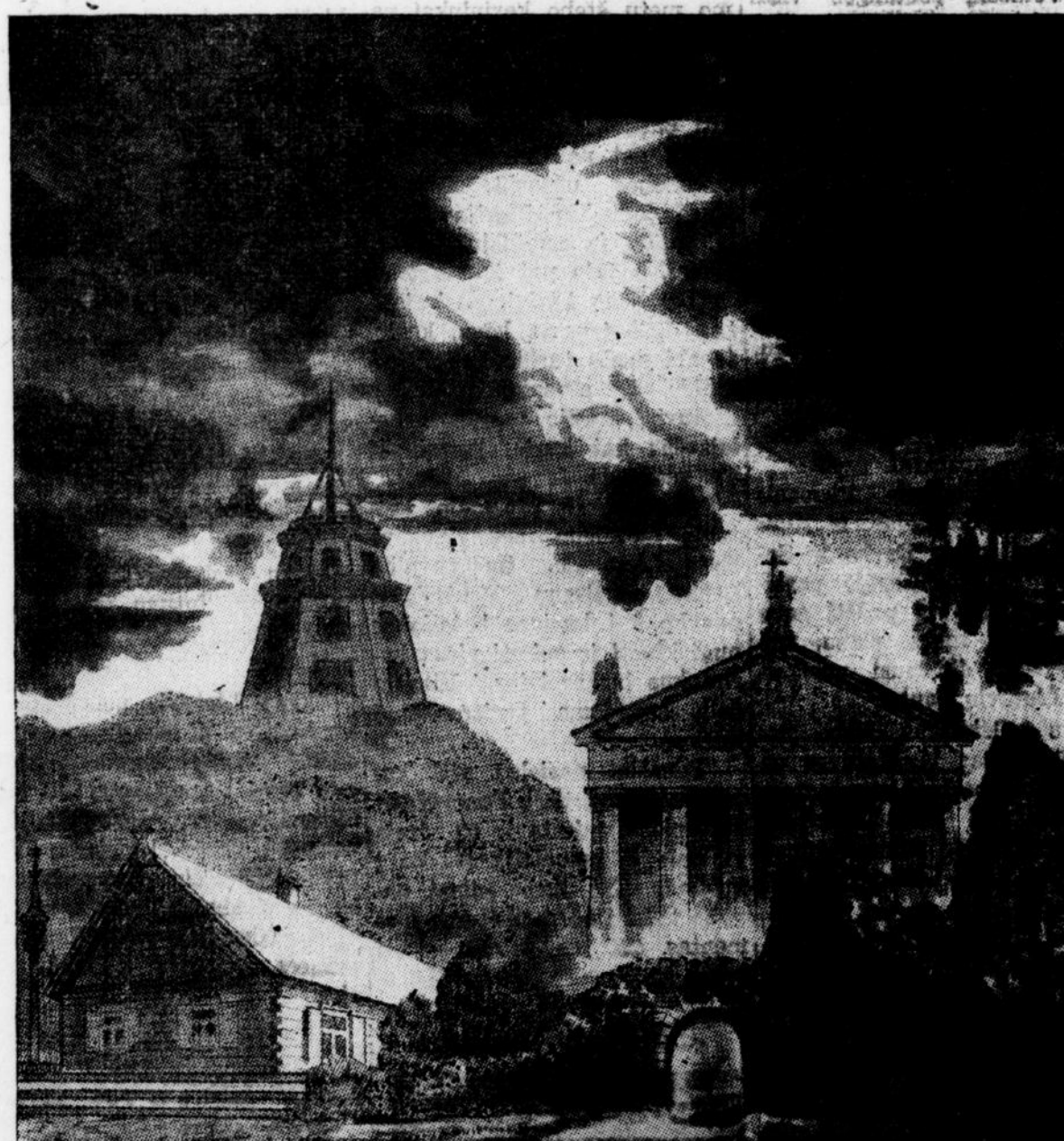
1. Etniška Lietuva ir Curzono Linija.
2. Charakteringi Punktai iš Sovietų Priverstinių Rinkimų Lietuvoje Liepos, 1940.
3. Lietuva vėl Tapo Aktiviu Karo Lauku.
4. Aidai iš Vokiečių Okupuotos Lietuvos.
5. Lietuvių Amerikiečių Aktiviskumai.
6. Paskiros Opinijos apie Pabaltijo Valstybes.

Rašantiems Angliškuose laikraščiuose straipsnius ginančius Lietuvos reikalus, šie biuletėniai yra labai naudingi.

LIEUVIŲ Tautinis Komitetas buvo įsisteigęs Gardino srityje, laike Vokiečių okupacijos, kuris savo veikimu apėmė Druskininkus, Marcinkonius, Pariečę ir Balstogę. Komiteto pirmininkas paduodama vardu V. Kurkonis. Jie rengėsi net leisti savo laikraštį.

Jau gatava

KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE 3.00
LIETUVOS ISTORIJA — JAU GAUNAMA UZ

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

Šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalam.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius: K. S. KAPPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Laimėta tik Pusė

PASKUTINĖS dienos išgyvenome eilę įvykių kurie, be abejo, yra reikšmingi tolimesnės karo eigos ir busimos taikos atžvilgiu. Sąjungininkų prasilaizimas į Bretaniją bei jos didžiųjų uostų — Brest ir St. Nazaire — užėmimas ir bolševikų priartėjimas į Vokietiją be abejo žymi naują Europos karo fazę. Maršalo Manherheimo išrinkimas Suomijos prezidentu, Turkijos diplomatinį santykių nutraukimas su Vokietija ir Lenkų premjero Mikolajczyko kelionė į Maskvą yra politiniai-diplomatinio fronto naujienos.

Europos karas nebegali labai ilgai tęsti, nes Vokietijos karinė sistema, jos valdomiems plotams diena iš dienos mažėjant, vis smarkiau ima trikti. Tačiau, turint galvoje nenuseikusį karinį sukilimą, vargu ar galima tikėtis Vokietijos pasidavimo, tuo labiau kad ir pasiduodama Vokietija negali tikėtis minkštesnių sąlygų. Ar pasiduos, ar nepasiduos, vistiek iš vienos pusės sąjungininkų, iš kitos pusės bolševikų kariuomenės užims Vokietiją. Kiek ilgai dar Vokietija laikysis, ne mums pasakyti, nes ir pasaulinės politikos vadovai šito tiksliai nepasako, bet atrodo kad Vokietijos pasipriešinimas nuo šiol nebegali būti matuojamas metais, o geriausiu atveju mėnesiais.

Maršalo Manherheimo išrinkimas Suomijos prezidentu reiškia kad, Vokietijai nebeįstengiant Suomijos remti militariai, Suomija turės nusilenkti Maskvos sąlygoms. Kokios tos sąlygos bus, pirmoje eilėje priklausys nuo Anglijos ir Amerikos, nuo jų noro paspausti Maskvą. Geriausiu atveju, jei tos sąlygos neatims Suomijai nepriklausomybės, jos pastatys ją į didžiausią ir nuolatinį pavojų.

Turkijos diplomatinį santykių nutraukimas su Vokietija, be abejo, yra sąjungininkų siektas rezultatas, bet jis tuo pačiu reiškia kad nuo šiol jau nebe Turkija bus savo užsienio politikos lėmėja. Greitu laiku Turkijai, be abejo, ateis labai sunkios valandos, ir sunku tikėtis kad jai pavyktų išlaikyti savo teritorinę neliečiamybę ar net savo pilną nepriklausomybę. Bet labai klysta tuli politikai kurie keblios Turkijos padėties priežastį įžūti jos ankstesniame neįstojime į karą sąjungininkų pusėje. Iš kur jie pasisėmė medžiagą tokiam tvirtinimui sunku pasakyti, nes faktai rodo visai priešingus dalykus. Lenkija, Graikija, Jugoslavija, Norvegija įstojo į karą sąjungininkų pusėje labai anksti, ir vargu ar galima įsivaizduoti blogesnę padėtį negu ta kurioje šiandien yra tos valstybės. Net ir faktas kad tų valstybių pasipriešinimas Vokietijai išgelbėjo Angliją ir Rusiją nuo sugniužimo, nedaug ką joms tepadeda. Priesingai, Rumunija, Vengrija, Bulgarija, nežiurint į tai kad jos net buvo priverstos stoti Vokietijos pusėje, yra geresnėje padėtyje už aukščiau minėtąsias. O ką jau bekalbėti apie Turkiją ir Švediją, kurioms pavyko iki šiol išsaugoti savo neutralumą.

Jei Turkija anksčiau būtų įstojus karan Sąjungininkų pusėje, Vokietija, be abejo, būtų okupavus mažą mažiausia Europinės Turkijos dalį, t. y. Konstantinopolį. Šiandien gi Konstantinopolis tebėra Turkų rankose. Gal jei Konstantinopolio karo begyje ir neteks, o gal ir ne, šitas šiaudien dar nėra tikra. Bet jei Konstantinopolis šiaudien jau būtų buvęs Vokiečių rankose, be abejo jį būtų labiau žiurima kaip į sąjungininkų karo grobį negu į Turkijos nuosavybę. Šito akivaizdoje, tvirtinimas kad Turkija būtų laimėjus įstodama karan sąjungininkų pusėje, nustoja bent kokio pagrindo. Kas pasakytą apie Turkiją, tuo labiau tinka Švedijai. Įstojus karan, Švedija, be abejo, būtų labai nukentėjus. Likus neutrali, šiaudien ji yra sveika.

Lenkų premjero Mikolajczyko kelionė į Maskvą jau būdu nesudaro Lenkijos laimėjimo. Geriausiu atveju ji gali būti laikoma mėginimu šunuodegiavimu pirkti Maskvos malonę. Betgi praktika rodo kad šunuodegiavimas Maskvą ne tik nieko nepadeda, bet yra tolygus sąmoningam ar nesąmoningam susibolševikinimui. Maskva turi išanksto nustatyti ir detalai apdailintą bolševizmo skleidimo planą. Ji visuomet pasinaudos viskuo kas padeda įgyvendinti tą planą, bet niekuomet geruoju nuo to plano vykdymo neatsisakys. Taigi ir šiuo atveju, jei Mikolajczyk pasiduos vartojamas kaip priemonė skieisti bolševizmą Lenkijoje, Maskva juo pasinaudos, jei jis mėgins tam pasipriešinti, Molotovo ir kitų "diplomatų" apkoliotas turės gryžti namon nieko nepešes.

Greta šios trumpos karinės ir diplomatiniai-politinės apžvalgos, vertėtų mesti bent paviršutinį žvilgsnį į kai kurias plačiosios Amerikos spaudos nuotaikas. Viena būdingiausių jų tarpė bene bus atsispindėjus paskutinio Life numerio (Rugp. 8) vedamajame, pavadintame "World Realism 1944". Trumpai kalbant, tame straipsnyje nurodoma kad negalima vaduoti tuo kas buvo ankščiau, prieš dvejus metus, nes dabar sąlygos pasikeitė. Reikia, girdi, į viską žiūrėti "realiai". Realiai — reiškia kad nebutų nieko kas drumstų Amerikos, Anglijos, Bolševikijos santykius. Angliai su bolševikais, girdi, jau priėję susitarimo kuris bus tinkamas bent 10-15 metų (kurie mūsų per tą laiką nenumirs turės progos patirti ar tas spėjimas teisingas ar ne).

Kaip su Amerikos-Bolševikijos santikiams? Bene Lenkijos klausimas (Baltijos kraštai jau neminimi; geriausiai Life autorius juos jau Amerikos vardu padavėjo tėveliui Stalinui) būtų klitvis? Ne. Stalinas nemana kad Amerika šiautys del Lenkijos sutvarkymo pagal Bolševikijos norą. Kas del kitų Europos kraštų

Nėra abejojimo, žydai ras kelius panašius pundelius siųsti ir tiesiai į nuo nazių išlaisvintą Lietuvą. Kodel jie turi teisę siųsti, ko Lietuviai neturi? Lietuvų Fondo valdyba čia privalo gauti pilnų ir visapusių paaiškinimų. Visos klitys nuo pašalpos kelio privalo būti pašalintos, nes Fondas juk skelbiasi esąs gynai nepartinis ir betikybini.

Bus bergždžia turėti kruvas pinigų Amerikoje, jei nebus gauta leidimo prieti prie Lietuvos žmonių. Lietuvų Fondo pradžiai Amerikos Vyskupų Šelpimo Komitetas davęs \$5,000, o SLA \$2,000.

Pilnas Laimėjimas

New Yorko Seimo komiteto vardu, A. S. Trečiokas paskelbė pilną pavykimą Penkių Milijonų Dolarių Karo Bonų vėjau, kurį Seimas nutarė praveisti nuo Vasario 16 iki Balandžio 30. Pasirodo, karo bonų pardavta už \$5,002,875.

Komitetas dėkoja patriotinčiai Amerikos Lietuvių visuomeni ir šiems laikraščiams: Dirvai, Vienybei, Am. Lietuviai, Tėvynei, Sandarai ir Mar-gučiui. Skaitytojas čia pastebėjęs nebuvo katalikiškų ir socialistiškų laikraščių vardu.

•NUO 1900 metų, Suv. Valstijose gaisruose žuvo suvirš 425,000 žmonių.

•FILMŲ (krutamų) paveikslų industrijoje Amerikoje investuota \$2,061,500,000.

tai, pagal minėtą straipsnio autoriaus nuomonę, esą aišku kad Stalinas nenorįs jį subolševikinti, tik norįs kad jį vyriausybė dalyvautų komunistai ir kad tie kraštai "gerai elgtųsi" Bolševikijos atžvilgiu. Ar šitokia nuomonė yra teisinga, mums rodos, paaiškės labai greitai. Tam tikriausia nereiškia laukti 10-15 metų, kaip Anglijos-Bolševikijos susitarimo atveju.

Gale straipsnio dar pasakoma kad Atlanto Čarterio idealai ir plati viso pasaulio laisvė tik trūkda aiškiai galvoti apie užsienio politiką. Jie turėtų būti užmiršti, nes jie priklauso utopijos sričiai. Taikos žvilgsnis, girdi, busias aiškesnis jei mes pamiršime utopiją. Sudiev. utopija, sudiev. idealai...

Šito akivaizdoje, mums prisimena vienas epizodas iš senų laikų. Tulame universitete buvo surengta paskaita ir diskusijos apie "Jaunuomenę ir idealus". Dalyvavo pats universiteto rektorius, eilė profesorų ir studentų. Buvo pareikšta daug gražių, akademiskų minčių. Tik štai staiga iš studentų tarpo atsistojo vienas petingas ir tvirtas vyrukas ir sušuko: "Viskas labai gerai, bet kuriam tikslui jaunuomenei reikalingi idealai?" Senukas universiteto rektorius, kurs pirminkavo diskusijoms, truputį susiraukė ir atsakė: "Kas rupinasi tik apatinių aukštų reikalais tam idealai nereikalingi".

Mums rodos kad kvietimas užmiršti Atlanto Čarterio idealus, ir propagavimas realizmo, kurio esmė gludi leidime bolševikams išnaikinti ištisą eilę valstybių, yra labai artima nuomonė kad jaunimui idealai nereikalingi. Todel ir atsakymas tam realizmo propaguotojui tegali būti tas pat kaip ir anam idealų nesuprantančiam jaunui. "Kam rupi apatinių aukštų reikalai tam Atlanto Čarterio idealizmas nereikalingas".

VAKARO ILGESIS

(Juozas Mikuckis)

Saulutė leidžiasi už šilo, švelni jos gesta spinduliai — Jie be ribų aukštai iškilo, Paskendo erdvėje giliai...

Ukai jau glamonėja Nerį Ir glaudžiasi prie jos šaltai... Miškai sapnuose pasinėre Tenai... toli... vos užmatai...

Naktis drėgna, vėsi atėjo, Sau kelią berdama rasa... Užsnudo oras, nėra vėjo, Ir ilsiis gamta visa...

Ateik, ateik, čionai, draugužė, Aplink ramu, tylu, gražu! Sapnuoja kažin ką giružė; O, kiek čia grožio, kiek dažu!

Ateik, kaip sapnas, ar kaip laimė, Priglauski prie savęs manė! Ateik, viskas nutilo kaime, Paskendo vakaro sapne!...

Nebegirdės mūs žodžių žmonės, Neatidengs nei kam naktis — Kur lėkė saldžiosios svajonės, Kame mūs laimė ir viltis!...

'Kaip Jie Mus Sušaudė'

(Tęsinys iš pereinio nr.)

— E, ko čia girtis ir svečiui akis dumti, — įsimaišė viena jauna šviesiaplaukė pašto tarnautoja, — geriau atvirai pasipasakok kokias baisias kancijas mes iki šiol čia kentėjome.

Ir ji pati papasakojo kaip jos pirminei dukrelei gimus, ji vos dvi savaites atostogų gavus ir kaip po to, kasdien po šešis kilometrus ji turėjus į tarnybą dukrele nešina vaikščioti, nes namie nebuvę kam jos palikti. Gi į prieglaudą nenorėjus savo dukrelės atiduoti, nes kas sykį savo vaiką į prieglaudą atiduodas tas jo daugiau paprastai nebematas.

— Kad nors būtų kur nors arčiau pašto būtų davę, — susijaudinus baigė pasakoti moteris, ir didelės ašaros riedėjo jos pabalusiais veidais. Jos dukrelė, dabar jau kokių dviejų metų mergytė, miegojo ant jos rankų.

Ta proga dar paklausiau savo bendrakalbių kaip Sovietų Rusijoje yra sutvarkyti globos senatvėje reikalai.

— Pas mus kiekvieno žmogaus senatvė labai gerai aprūpinta, — šypsodamasis man atsakė iki šiol tylėjęs vienas Minsko metalo fabriko meistras, turbūt džiovininkas; jis buvo su linkęs, pageltęs ir nuolat kosėjo. — Nebegalinti dirbti seniai tuojau gabenami į senelių prieglaudą, kurioje jie neva gerai aprūpinami. Tačiau tikrovėje jie pro vienas duris į prieglaudą įvedami, o po kelių dienų pro kitas duris išnešami. Visi tai žino, todėl kiekvienas senis dirba kol dar nors kiek kvapo turi — iki nesugriuv. Simuliuojančių pas mus nėra, — liudnai baigė meistras.

— Su ligoniais maždaug ta pati istorija. Ligoninės ir gydymas pas mus nemokami. Tačiau privačių gydytojų kaip ir nėra. O jeigu ir atsiranda vienas-kitas tai vaistų beveik neįmanoma gauti. Dažniausia betgi gydytojas, apžiūrėjęs ligonį, parašo kad jis simulantas. O simulantas pas mus reiškia sabotuotoją. Todel labai retas, kuris dar šiaip-taip pasivelka, eina pas gydytoją.

— Kas gi del viso šito yra kaltas, kas gi, pagalau, tą didžiulę Rusiją valdo?

— Turbut jūs, Joan Jakovlevič, norėjot paklausti kas Rusiją smagia ir negailestingai žudo? — įsimaišė Felerienė. — Į tai atsakymas trumpas: gauja enkavedistais vadinamų bankitų.

Išsikalbėję ir pavakarieniavę sugulėme. Man kaip svečiui, davė lovą. Visi kiti, š-tą patiesius, sugulė ant grindų. Butume gal neblogo miegoje jei nebūtume buvę netikėtai pažadinti baisiausių sprogių. Keli sovietų bombonešiai bombardavo miestą. Netrukus sprogiškai nutilo, tačiau daugelis mūsų, tarpe jų Felerienė, taip susijaudino kad po to jau nei kiek nebegalėjo užmigti.

Saulė patekėjus, pagėrė arbatos ir atsiveikinę su gera šeimininge tolyn į kelionę. Tą dieną kelionė buvo gana sunki, nes diena pasitaikė labai karšta, o abiem plento pusėm priegriuvusių lavonų kruvos nepaprastai dvokė. Pats plentas buvo užsigrudęs bežgyjuojančia Vokiečių kariuomene ir nesibaigiančiomis į Minską varomų Rusų belaisvių vartinėmis. Gi plento pakraščiai buvo pilni grįžtančių pabėgėlių.

VIS ARTYN IR ARTYN Į TĖVYNĘ

Saulė leidžiantis, pasiekėme pagaliau Minsko priemiestį, "vojennyj gorodok". Prie pat Minsko atsiveikinęs su Feleriene, nuėjau tiesiai į Budilovo kolhozą. Mat, žmogus pas kurį buvau apsistojęs Červenėje, Budilovo kolhoze turėjo giminių ir buvo man davęs tiems savo gimimams mane rekomenduojantį laišką. Budilovo kolhoze buvau labai maloniai priimtas ir apnakvdyntas. Čia aš išbuvau ištisas dvi paras, nes po slegiančios kelionės iš Smilovičių į Minską jaučiausi labai pavargęs, o ir pats buvimas pas vaišingus Budilovo kolhozininkus buvo labai malonus. Sekančios dienos pavakarį į Budilovo kolhozą iš Červenės atvyko ir mano draugai: daktaras M., Jonas M. ir gimnazistas Jonas Z. Ir juos Budilovo kolhozininkai labai maloniai priėmė ir vaišino. Mano garbei įsidrąsinę kolhozininkai papovė riebiausią avį, kurią iškepė, surengę tikrą puotą.

Liepos 9 d. išryto nuėjome į Minską, teisingiau į vietą kurioje dar neseniai Minskas buvo, įeškoti priemonių grįžti namon. Ant kalno, tarp griuvėsių, riogsojo didžiuliai balti Gudų Respublikos Tarybos rūmai. Išliko nesugriauta ir kadaise buvus labai graži dvibokštė Minsko katedra. Karolio Markso ir Engelsų gatvėse dar tebestovėjo keletas apysveikių namų, o visa kita aplinkui tebuvo griuvėsių kruvos. Komendantūrą radome Karolio Markso gatvėje buvusiam raudonosios armijos name (DKA). Komendantas, nors ir Vokietis, bet gerai kalbąs Rusiškai, mums patarė eiti į geležinkelio prekių stotį ir iš ten kokių nors karinių traukinių per Baranovičius į Molodečną. Tiesioginio susisiektimo iš Minsko į Molodečną dar nebuvo.

Liepos 10 naktį vienu kariniu traukiniu iš-

važiavom iš Minsko į Baranovičius. Baranovičiuose sužinojome kad susisiektimo su Molodečnu dar nėra. Čia mums karo komendantas davė naują raštą ir patarė važiuoti per Lietuvos Brastą, Balstogę ir Gardiną. Nuvažiavę į Lietuvos Brastą patyrėme kad susisiektimo su Balstoge ir Gardinu dar nėra, todėl grįžom atgal į Baranovičius. Dabar nebuvo kitos išeities kaip iš Baranovičių pėstiems eiti į Lydą, o iš Lydos į Vilnių.

Liepos 20, pavalgę pusryčių, išėjom iš Baranovičių ir traukėme į Lydą. Tai buvo labai maloni kelionė: gražus plentas, gražios apilinkės ir nepaprastai graži Liepos mėnesio gamta. Keliaudami išlėto, ne daugiau kaip 25 kilometrų į dieną, labai sustiprėjome. Nakvodavome dažniausia kur nors klijome ant šieno, o pusryčiams beveik visuomet turėdavome kvapaus, šviežio pieno.

Naugarduke, kurio tik pakraščiai buvo išlikę, prisiglaudėme pas vieną seną gydytoją, kurs gyveno sykiu su vienu matininku. Naugarduke išsėjome visą parą.

Liepos 28 atvykome į išgriautą ir sudegintą Lydą. Miesto centro nepalieti išliko tik tiktai bažnyčia. Kalėjimas ir pilies griuvėsiai, visa kita buvo visiškai sugriauta. Užtai miesto pakrastyje esanti geležinkelio stotis ir miesto dalis aplink geležinkelio stotį nei kiek nenukentėjo. Lydos kalėjimo kalinius, bolševikams bėgant, paleido kirviais apsiginklavusios moterys. Enkavedistai buvo pradėję į jas šaudyti iš kul-kosvaidžių, bet tik tuo metu baisiausiu trenksmu sprogo artilerijos sviedinių sandėlys, ir išsiganę enkavedistai išbėgiojo į visas puses. Jie tesuspėjo nušauti vieną ir sužeisti dvi moteris.

Liepos mėnesio pabaigoje kariniu traukiniu per Molodečną atvažiavome į Vilnių. Žvilgterėjau į Gedimino kalną ir nuliudau: ant pilies bokšto vietoje Lietuvos vėtyties plevėsavo svastika.

Nuėjau į Aušros Vartų koplyčią pasimelsti. Puolęs ant kelių prieš stebuklingąjį Dievo Motinos paveikslą, pravirkau kaip vaikas. Mel-džiausi už netoli Červenės sušaudytus savo draugus, už savo brangią tėvynę Lietuvą ir dėkojau už savo stebuklingą išsigelbėjimą.

Iš Vilniaus važiavau tiesiai į Alytų, pas savo vaikus. Apšiverklau iš džiaugsmo vėl pamatęs juos visus gyvus ir sveikus, bet negalė-jau sulaikyti džiaugsmo ašarų ir vaikai, pamatę sveiką grįžusį savo tėvą.

Taip, aš grįžau, bet kiti nebegryžo — juos ten, miške, sušaudė.

(GALAS)

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galite tikėtis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais audimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambiom raidėmis. Apsakoma pasaulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tęsėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Rusijos ir tt. Rusit aprašyta joje kaip žmonių gyvenimo, kariavo nuo pat priešistorinių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykit prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

MIKALDOS

Karalienės Sabbos

PRANAŠYSTES

[domios pranašystės senovės laikų Sabbos valstybės karalienės Mikaldos. Tų knygečių jau vėl galima gauti, ir visai pigiai. Si prisiuntimu tik 30c. Galit prisiųsti pašte ženkleliais. (Vietiniams po 25c.)

Kaina su prisiuntimu 30c.

NAMŲ DAKTARAS

Naudinga knyga kiekvienam turėti namuose, su daugybe receptų ir paaiškinimų apie ligas, slogas, skaudėjimus, katarus, ir tt. 174 puslapių didumo, audimo viršeliais.

Kaina su prisiuntimu \$2.00

(Galima prisiųsti pašto ženklais)

Reikalaukit Dirvėje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

Nuo Redakcijos. Sekanti aprašymai bus iš pereinamo Pasaulinio Karo Lietuvos žygijų už savo šalies nepriklausomybę ir tautos laisvę. Tie įvykiai dėjęsi prieš 25 metus ir taip pat 1919 metais, lygiai 25 metai atgal nuo šių dienų. Daugiausia čia bus nušvičiama įvykiai jau pačių Lietuvos atlikti ir pergyventi savoje nepriklausomoje šalyje, kuri dar buvo tarp Rusų, Lenkų ir Bermontininkų. Tėmiki, tai bus aprašymai įvykių kovai už apgynimą Lietuvos kada ji jau buvo paskelbta nepriklausoma. Neapimsime čia nei Nepriklausomybės skelbimo Vasario 16-tos akto, nei kitų priešpradinių, tikslai laikus kuomet Lietuva jau buvo savistovė, parodydami ką ji dar pergyveno iki savo nepriklausomybės apgynė nuo tų pačių kaimynų kurie ir šiandien tyko Lietuvą pavergti, Vokietiją sumušti. Vokietijų okupacijos ir per aną karą ir dabar buvo tik pereinami laikotarpiai ir kaip dabar taip ir aną kartą nesudarė Lietuvos užvaldymo ir pavergimo pavojaus.

Šie padavimai yra surinkti **Petro Rusecko** ir išspausdinti "SAVANORIŲ ŽYGIUOSE" II tome.

Kadangi aprašymas apima jums žinomas vietas, gal but ir pažystamus žmones, šis skaitymas jums bus labai prie širdies, todėl patariame išsiaiškinti kiekvieną Dirvos numerį.

PESTININKAI

NUO VAIKO SVAJONIŲ PRIE SAVANORIO ŽYGIŲ

Senų žmonių pasakojimai bei pranašingi regėjimai

— Vaikai, jūs dar galite sulaukti tų laikų kada vėl bus Žemaičių karalius ir Žemaitiška kariuomenė! — šitaip kartą baigė pasakoti mano tėvukas apie pilialkniuose užkeiktas Lietuvos ir Žemaičių kariuomenes. — Tos kariuomenės kelsis ir atvaduos iš Maskolių jungo Lietuvą ir Žemaitiją.

Tėvykas, motutė ir kiti senukai daug pripasakodavo apie užkeiktas Lietuvos kariuomenes, tunančias užsidariusias kalnuose. Tai, žiūrėk, Velykoms gaidi bepjauant, šis ištrukės, toli bėges, ir pribėgs prie Dubysos pilialknio, išmukęs į jį ir dingęs. Besivejanti gaidi moteris pamatius ten daug pasirususius žygiuoti kariuomenės, kuri pasakius kad laukianti valandos kada reikės jai išeiti prieš Maskolius.

Arba štai, Velykų rytą, Pašiaušės ukininkui pasirodė kad iš tvarto šuoliais ištrukės jo arklys ir nubėgęs tiesiog į buvusio Pašiaušės vienuolyno vietovę. Ten arklys dingęs. Tik buvę girdėti požemyje vienuolių giesmės, kad netrukus vėl grįšianti senovė ir busią atstatyta viskas ką Maskoliai yra sugriovę. Ukininkas, grįžęs namon, rado savo arklių tvartę. Tai buvę tik pranašingas regėjimas.

Daugiausia pripasakodavo apie užkeiktas karalaites, kurios prisipažnuodavusios seniems kareiviams ir prašydavusios jų išgelbėti. Už tai jos žadėdavusios tapti jų žmonomis ir atiduoti valdyti Žemaičių kraštą. Ir daugybę panašių pasakų pripasakodavo, kurios daugiausia buvo susijusios su Velykomis. Liaudis susiedavo savo svajones bei tautos atgijimo lukestį su prisikėlimo švente.

— Žemaičių kunigaikščiai per dvidešimt penkis varstus ugnimi nupustydavo, ir jokie priešai negalėdavo prie jų prieiti. — dažnai sakydavo tėvukas apie Žemaičių kunigaikščius. — O kai Žemaičiams budavo blogai, jie pradėdavo prie savo dievo Perkuno melstis. Perkunas stodavo Žemaičiams į pagalbą ir priešus išmušdavo.

Užburtai kariuomenei besikeliant

Manys, tuomet dar kokių 7-10 metų vaiko mintyse, kildavo senovės pasiilgimas, meilė senovės dievams, ir tikėjau kad Lietuva bus nepriklausoma.

Liaudies pasakos ne tik vaikams sukelia svajonių, bet ir pati liaudis, iš lupų ir lūpas jas kartodama, gaivino savyje viltį kad Lietuva atgysianti ir busianti nepriklausoma. Esą kelsis "užkeikta" Lietuvos kariuomenė ir išvaduos Lietuvą.

1919 metų Sausio 1 dieną, stovėdamas sargyboje prie kokių tik iškeltos Vilniuje, Gedimino pilies bokšte, vėliavos ir pamatęs prieš save pilies griuvėsius, atsiminiau amuos senių pasakojimus. Pažiūrėjau į ginkluotą save, savo draugus sargybinius ir nuo kalno pažvelgiau į mūsų kareivines. Pasidarė nepaprastai malonu.

— Štai kur toji užkeikta Lietuvos kariuomenė apie kurią tėvai pasakojo. Ji jau keliai. Tai mes: vergais gimę, laisvės nematę, atsikėlėme, lyg iš burtų pasaulio! — pamaniau.

Gražiai plevėsuojanti pilies bokšte trispalvė vėliava man atrodė toji užburtas pasakų karalaitė kurios mes, savanoriai, susirinkome išvaduoti. Pajutau savyje nepaprastą pasididžiavimą. Draugai, jų išvaizda atrodė ne šių dienų kariai. Lyg būtų iš pilialknių atsikėlę.

Svajonėms bręstant

Kai pramokau skaityti, tėvukas iš kažkur atnešė trumputę Lietuvos istoriją ir apysaką iš tautiško Bulgarų atgijimo bei išsivadavimo, pavadintą "Svintant". Vėliau tokią pat apysaką gavau apie tautinį Serbų atgijimą ir išsivadavimą iš po Turkų. Jas po kelis kartus perskaitęs, dar labiau ėmiau tikėti kad ir Lietuva minimas tautas paseks ir sukils. Paskui ateis kokia nors valstybė mums į pagalbą ir padės nusikratyti Maskolius valdžios. Kadangi tautiškas Lietuvos susipratimas jau didėjo tai buvau visai įsitikinęs kad, kai mes, jaunieji, užaugsim, būtina atsiras vadų ir mes sukilsime. Papasakojus apie tai tėvukui, jis sutiko ir pritarė kad tikrai taip gali būti.

— Žinai, vaikel, — dar paaiškino tėvukas, — ir per didįjį 1831 metų sukilimą gal būtų Lietuva išsivadavusi. Tik tuomet mūsų generolai pardavė ją už aukso bačkelę. Paskui pasirodė kad ten ne aukso bet sviesto buta. Aukso sluogsni tik paviršiuje buvo uždėję. Mūsų Žemaičiai buvo tamsūs, todėl juos ir apgaudinėjo kas norėjo. Kai apsišvies tai bus kitai.

Didžiajam karui prasidėjus, jau buvau gerokai pagęjęs. Visai kitaip žiūrėjau ir į Nepriklausomybės atgavimą. Kai 1915 metais Vokiečiai užėmė Lietuvą pradėjau dar tikriaus, realiau galvoti apie Lietuvos Nepriklausomybę. Butent, kad ji galinti gimi iš didelių valstybių — Rusijos bei Vokietijos — reikalu priešingumo, nesutarimo ar panašiai. Tas savo mintis pareiškėdavau liudintiems del karo nelaimių kaimynams, pusiau juokais jiems sakydamas:

— Ko liudite! Po karo bus savo kariuomenė ir valdžia, o mums jauniems nebereikės Rusiškai komandų mokytis, bet tik Lietuviškai.

Paskui, jau Rusijoje, pradėjus 1917 metais kurtis Lietuvių daliniams, įstojau į Smolensko Lietuvių batalijoną, tuo bent išdalies įgyvendindamas savo senas svajones ir drauge su kitais draugais trokšdamas ginkluotai ir organizuotai grįžti Lietuvon. Deja, ne del mūsų kaltės tas mūsų troškimas neišsipildė. Bet užtat, kaip tik galima buvo tuojau stojau savanoriu Lietuvos kariuomenėje ir galutinai įvykdžiau savo senas mintis.

Tai gi iš mano tėvuko ar kitų senų žmonių pasakų apie atgimstančią Lietuvos kariuomenę, mano vaikiškų bei jaunuoliškų svajonių bei mano vėlesnių išgyvenimų, matome kad savanoriai nėra kažkoks atsitiktinis Lietuvos gyvenimo reiškinys. Savanoriai dvasia bei idejos Lietuvos liaudyje buvo jau iš seniau pribrendusios. Jas išugdė liaudies pasakos, kurios išpranašavo Lietuvii tautos prisikėlimą. Savanoriai savo žygius svajonėse išsvajojo iš seniau. Kai savanoriai teko eiti į kariuomenę, jiems tas žygis nebuvo naujiena bet laukiama valanda.

Isiregistruoju

Nuo 1918 metų Kovo 17 iki Birželio 24 d. išbuvau Vokiečių nelaisvėje. Gryžęs Lietuvon, dar neradau jokių Nepriklausomybės kurimo pėdsakų. Tačiau, nors dar kraštą slėgė žiauri Vokiečių letena, Nepriklausomybės viltis nebuvo žuvas. Laukėme ir tikėjome šviesesnių dienų. Vėliau "Lietuvos Aids" užtikau raminantį pranešimą, kad Valstybės Taryboje registruojami Lietuviai kurie galėtų

užimti kokias nors tarnybas. Buvo registruojami įvairių profesijų žmonės, tarp jų ir kariai.

Ta karių registracija Valstybės Taryboje prasidėjo dar 1918 metų pavasarį. Pirmas isiregistravo karininkas Kazys Škirpa. Liepos m. ir aš pasiūniau laišką kad ir mane įregistruotų į karių sąrašą. Maniau kad kai pradės kariuomenę organizuoti pirmučiausia pakvies isiregistruvusius. Pasiuntęs laišką, apie jo likimą nieko nežinojau. Pakvietimo, žinoma, taip ir nesulaukiau. Tik 1929 metais sužinojau kad į pirmųjų karių sąrašą aš vis dėlto buvau įtrauktas.

Norėdamas sužinoti ar jau pradėjo organizuoti kariuomenę ir kas toje srityje daroma, sekiau Vilniaus Lietuvių spaudoje. Tačiau, deja, slinko laikas ir jau ruoduo ant nosies lipo, bet apie Lietuvii kariuomenę nieko nebuvo girdėti. Pagaliau išgirdau kad Stasys Peleckis iš Šaukėnų miestelio rengiasi važiuoti į Vilnių. Nuėinu, susipažystu, ir trumpai pasikalbam. Pasirodo, apsišviesusio vyruko esama ir tikrai besiruošiančio važiuoti savanoriu į Vilnių.

Turbūt kas nors daroma, — sako jis man, — nes iš mūsų valsčiaus išvyko karininkas Musteikis (jis žuvo nepriklausomybės karnose. S. B.), bet šiaip ir Peleckis nedaug ką žinojo apie kariuomenės kurimąsi. Galų gale susitarėme ir mudu vykti į Vilnių. Bet kartu su juo neteko išvažiuoti, nes susirgau tuomet siautusių gripu ir apie mėnesį išgulėjau. Pasveikau tik Gruodžio pradžioje.

Motinos ašaros

Atsikėles iš lovos, pradėjau ruoštis į Vilnių. Kartą vyresnysis brolis, matydamas kad dar tebesu nevisai sveikas, pasiūlė man pasilikti namie, o jis važiuosias į Vilnių.

— Ar tai ne vistiek kuris važiuosime, kad tik iš tos pat šeimos, — tarė jis.

Su brolio pasiūlymu nesutikau ir pasiryžau pats važiuoti. Tėvykui atvirai pasakiau savo tikslą, nes žinojau kad jis manęs nedraus. Tai buvo gerai, optimistiškai nusiteikęs senis. Niekad ir niekuo nesisukdavo. Visad jam buvo gerai, nors trukumai vienas po kito jį guldavo. Su mamyte buvo blogiau. Nors skustis taip pat retai temėgdavo, bet buvo labai jautri moteris. Savo tikslui atsielti turėjau griebtis melo. Pasakiau kad važiuosiu į Vilnių tarnybos įieškoti. Bet ji tuoj suprato mano mintį, nes atsiminė mano vaikystės svajones ir norus būti Lietuvos kareiviu. Prisiminė ir kalbas apie Lietuvos kariuomenę, man grįžus iš Vokiečių nelaisvės.

— Žinau, vaikel, — sako ji man, — kad tu važiuosi į kariuomenę. Manęs senos neapgausi. Jeigu manęs neklausysi tai aš verksiu. ...

Paskutinė mamytės priemonė buvo ašaros, kurių aš labiausia bijodavau. Ir geruoju, ir piktuju stengiausi motiną perkalbėti, bet jis vis savo: "verksiu ir tiek". Pagaliau nusileido ir paskutinį

kartą pasakė:

— Verksiu, verksiu ir verksiu! Bet tu mano ašarų nematysi. Jas tematys tik keturios sienos.

Mamytė ypač gąsdino išklausius moteris ir subobėję vyrai. Esą, ką tie Lietuviai padarysiai! Juos Vokiečiai ir bolševikai iššaudysia arba pakarsia, nes neturi nei ginklų, nei nieko. Tik tėvukas nepaisė tokių kalbų.

— Jeigu mūsų vaikas neis, o taip pat neis Lietuvos ginti ir kiti tai kas ją, vargšė, užstos? — tarė jis. — Turi kas nors eiti.

Prasidėjo visoje Lietuvoje komitetų rinkimai. Buvo renkamas ir mūsų valsčiaus komitetas. Stato kandidatus. Prieina prie manęs viena moterėlė ir sako kad ir aš statyčiau save į kandidatus.

— Ačiū, ačiū, tetulyt, bet negaliu, — padėkojau. — Aš pasirusęs važiuoti į kariuomenę.

— Į kokią? — nepaprastai nustebus klausia stora Žemaitė.

— Į Lietuvos, į Vilnių.

Moterėlė dar labiau nustebė ir valandėlei nutilo. Paskui pradėjo kalbėti. Ji, pasirodo, tikisi kad atvažiuosianti Amerikos kariuomenė ir Lietuvą apginsianti, o Lietuviams tik vieno tereikia — išsirinkti valsčių komitetus ir laukti Amerikos kariuomenės ateinant. Moterėlė netikėjo mano žodžiais kad patys Lietuviai galėtų įsteigti savo kariuomenę ir apsiginti. Tarus kad aš tik bereikalo be Amerikos kariuomenės žusias, gailestingai palingavo galva ir nuėjo.

Tokią mūsų kaimiečių nuomonę teko girdėti ir kitur. Iš kur plito tie gandai kad Amerikos kariuomenė atvyksianti į Lietuvą, nežinau. Bet, apskritai, tuomet daugelyje Lietuvos buvo jaučiamas liurbiškas savo įiegomis nepasitikėjimas. Tat mums labai pakenkė Nepriklausomybės kovų metu.

Seka: KLEBONO PALAIMINIMAS.

MARGUČIO DAINOS

Pasiskubinkit įsigyti šią mažą, kišeninę "MARGUČIO" VANAGAČIO dainų knygelę — tai yra trečia Dainų knygelė, naujais, gražiais dainų rinkiniais, nekurios jų su gaidomis. Iš šios knygelės galėsite išmokti pasidainuoti sau visas mėgiamiausias Vanagačio dainas, kurių gaidas mokat, o žodžių pilnai nežinot. Apie 40 dainų —

KAINA TIK 25c.

Reikalaukit Dirvoje

SAPNININKAS

Kaina su prisiumtimu \$1.25

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit Dirvoje
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

Pasinaudokit šia proga per vasarą!

Alpis iki Spalių 1 \$1
duodamas už

Puiki, didelė K. S. KARPIAUS Istorinė Apysaka

288 puslapių didelė knyga, su istoriškais paveikslais.

Popieros viršeliais kaina \$1.50. ... Tvirtais viršeliais, \$2.00.

Atiduodama už \$1.00 (Tvirtais viršeliais 1.50)

Ši istorinė apysaka jums patiks — aprašoma kaip Didis Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis pateko kryžiuočių nelaisvėn, kaip jį iš nelaisvės išgelbėjo ALPIS, jaunas sukurikšionintas Lietuvos nelaisvis, kurio priežiurai Kęstutis buvo pavestas. Ši apysaka plačiai vaizduoja Alpio ir Kęstučio gyvenimą ir karus po to kaip jie sugrįžo į Lietuvą. Alpio meilę, prietikus, ir tt.

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Dayton

1802 Lamar St. Dayton, O.

J. Žemantauskas

Notaras

"Dirvos" Agentas

130 Congress Avenue

Waterbury, Conn.

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas

Užlaiko visokias naminės ir im-
portuotas gyduoles nuo visokių li-
gu, žaidų, ir kitokių negerovių.
Išpildo dakratų receptus atsakan-
čiai. Kreipkitės į savo vienatū-
čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland

Telefonas ENdicott 8618

'Senų Namų Daktaras'

Pirmutinis Lietuvis

Popieruotojas Clevelande

ISPLYSIUSIŲ KAMBARIŲ

TAISYTOJAS

Vincas Debesis

7605 Star Ave. EX. 0417

AKINIAI

galima gauti pas

D-RĄ MATULAITI

(Lait)

7829 Euclid Avenue

The Vogt Electric Distributing Co.

Atliekame taisymo darbą
NAMŲ ir AUTO RADIO
išnuomojame Gersiaikalbius
Radio taisymas ir Phono
Kombinacijų specialistai

8830 Euclid Avenue

SW. 1434 (37) GL. 2564

J. BYRNE

PAINTING and PAPERHANGING

Užlaikome pilną pasirinkimą

WAGENMAN MALIAVŲ,

VARNISHES ir ENAMELS

Sieninių Popierių ir reikmenų

Taipgi Popieruotum ir

Maliavojam Namus,

Imos klesos, darbas. (36)

8903 WADE PARK AVE.

MES MOKAME

GERIAUSIAS KAINAS UŽ

KARUS ir TROKUS

Dodge-Plymouth Factory Dealer

STEUEDEL MOTORS

8620 Lorain Ave.

ME 6290

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-
kitės į mane, gausit pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvai-
riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildy-
mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius

IR BALZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų pa-
tirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale viso-
kios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma
šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius).

ir Apdraudos Agentura.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate.

6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

AR TOKI VYRAI TINKA UŽIMTI PREZIDENTO VIETĄ?

Demokratų nominuotas vice prezidentu Senatorius Harry Truman visai nenorėjo apsiimti kandidatūrai, jis teisinosi kad jam kartais gali prisieiti būti prezidentu (mat, Roosevelt senas ir persidirbęs), o jis nėra prezidento pareigoms pasiruošęs. Vistiek Truman tapo nominuotas ir bus kandidatu su Rooseveltu Demokratų partijos sąrašą šį rudenį.

Neužteko to prisipažinimo: dabar paaiški ir kitas, ką pats Truman spaudai pasakė:

"Mano žmona yra vyriausias mano patarėjas. Aš niekad nerašau savo kalbos nepasitaręs ir neperskaitęs su ja. Aš taip darau dėlto kad aš niekad nedarau jokių nuosprendžių jei-gu ji nėra su manim."

Tai viešas prisipažinimas kad Senatorių Truman valdo ir vadovauja jo žmona.

Pamanykit kas šalį valdytų jei Truman paliktų prezidentu!... Dabar jau gana eina kalbų kad ne p. Roosevelt bet jo žmona šalį valdo....

Dies Komitetas paskelbė ir faktus apie tai: skelbia kad p. Roosevelt veda visokius slapstus ir viešus pasitarimus su CIO Politinės Akcijos komitetu ir jo vadu Sidney Hillman apie šiu metų prezidento rinkimų vaju.

Tuo tarpu, tas Hillman, Lietuvos žydas (garbė Lietuvai!), atstovaujantis trijų milijonų dolarių CIO fondo, atstovauja radikalus ir bolševikus Prezidento Roosevelt rinkimų rėmėjų organizacijoje.

PASTU prenumerata Dirvai galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko pribūti administracijon, įdekit laišką \$2 ir pasiųskit su savo adresu.

CIO politiška akcija yra ne kas kitas kaip iš darbininkų surinktais politiška akcijai pinigais priversti darbininkus atsisądėti savo laisvės ir teisių kokiomis iki šiol naudojosi — laisvai balsuoti už ką nori, — klausyti Hillmano padiktavimo ir 100% lalsuoti už vieną partiją.

Tas buvo padaryta Lietuvoje 1940 metų Liepos mėnesį, ir to pasekmės žinome: šiandien Lietuva negali atsikratyti Stalino prisimetimo buk Lietuvos žmonės "nusibalsavo" ir todėl Lietuva yra "sovietų respublika".

Iki šiol Amerikos darbininkai balsavo už ką norėjo, bet štai, CIO, kuri yra darbininkų atstovybė tiesioginiams santikiams su darbdaviais nustatytą, pasidaro įpėdinė Komunistų partijos, kuri savo veikimą "sulikvidavo", ir nori atimti iš darbininkų demokratinę teisę laisvai balsuoti už ką kuris nori.

Jau dabar spėjimai daroma kad šiu metų prezidento rinkimai bus žiauriausi šalies istorijoje. Galima numanyti kokią: kai komunistai turėjo savo partiją ir savo kandidatus, jie tik tarp savęs dirbdami ir reikaudami neatkreipė niekieno dėmesį į save. Dabar jie įsiveržė į didžiųjų minčių tarpą, į didelės Demokratų partijos eiles, ir joje stoja dirbti su daugiau pinigų negu proto (savo žmonių ir narių jie toli tiek neturi kad nulemtų ką). Jie imsi dirbti visu įšėlimu, na o Demokratai, norėdami laimėti rinkimus, jais ir CIO parama imsis pasinaudoti. Tas komunistams ir kitiems radikalams atidarys kelius į plačią minią, ir todėl galima tikėtis visokių žiaurių išsišokimų ir dar ko baisesnio.

Demas.

TRUPINIAI

ISTEIGTAS A. L. Tarybos "Informacijų Centras" niekad nepadarys Lietuvai tiek naudų savo "informacijomis" už tuos \$25,000 visuomenės aukų metuose, ką galėtų nuveikti p. Balutis Londone jeigu tuos \$25,000 tarybininkai pasiųstų jam.

LENKIJOS pabėgėlis Londone, S. Mikolajczyk išvyko į Maskvą Stalinui nusilenkti kad tas pripažintų Lenkų pabėgėlių valdžią Anglijoje ir prašytų kad Stalinas Lenkijai duotų Vilnių ir Rytų Prusiją. Reikia pranašauti kad pastangos bus be pasekmių, nes tokie dideli pažadai Stalinui kurią nors dieną gali būti pavojingi.

STALINAS prizada Lenkijai dalį Rytų Prusijos. Reiškia, pats bus patenkintas pasisavimu visos Lietuvos ir pusės Lenkijos.

LIETUVISKI socialistai Amerikoje tiek reiškia kiek nužiuves ir sukirmijęs grybas. Keista, bet tuli Lietuviški socialistai ir agitatoriai pasidare sau gražų gyvenimą ir susikrovė turtus iš tokių socialistų idejos pasekėjų kurie šiandien neturi tinkamo duonos kąsnio. Tai tau ir socialistas ir lygus turto išdalinimas.

Aš visada laikiau Tėvynės redaktorių apšviestu asmeniu ir nesitikėjau kad jis reklamuotų ir pirštų visuomenei toki dalyką kaip tas tarybininkų produktas — "Informacijos Centras", kuris mūsų visuomenei kaštus po \$25,000 metuose!

Žmogus gyveni ir vis mokini...

KADA Vokiečiai maršavo per Rusiją ir jau į Maskvos vartus beldėsi, Gabaliauskas rašė kad Rusija bus sutrinta. Dabar, kai Rusai baigia atsiminti iš nazių užkariatas teritorijas, jis pranašauja nazių pabaigą.

Bent vėplys žino dabar kad Vokiečiai stovi ant paskutinės kojos ir tik bepasiliko laukti jų greitos pabaigos. Prastas iš jo ir karo žinių analizatorius.

KITAIS SLA rinkimais Bagočius tikisi vėl likti SLA prezidentu. Kas tame SLA yra tokio kad Bagočių taip traukia? Rodos prezidentas gautų visai mažą algutę, rodos už tai neapsimoka visokių priekaištų klausyti ir savo profesijos brangų laiką aikvoti. Aš to nesuprantu.

Senas Beržas

DAYTON, OHIO

ŠIS-TAS. Kai buvo rašyta Dirvoje kad Kun. L. Praspailius buvo skaudžiai buliaus sužeistas; dabar jau sveiksta, jau apledo ligoninę.

Biznieriaus Justino Sakalo vyriausias sunus Leo apsidėdė su kitataute. Linkėtina jaunavedžiams geros kloties jų gyvenime.

Kaip kitur taip ir mūsų kolonijos Lietuviai didžiumoje yra susirupinę senosios savo tėvynės Lietuvos likimu, taipgi ir apgailauja Lietuvos žmonių pergyvenamas kančias nuo bekariaujančių Vokiečių ir Rusų, o dar tos kančios nesibaigia.

Bet atsiranda čia ir tokių neva Lietuvos tamsuolių kurie net džiaugsmą reiškia Rusų atėjimu į Lietuvą. Anot jų, Rusų bolševikų pavergimas Lietuvos esą tai paprastai Lietuvos liaudžiai išganymas, tiktai busią prasta ponams, valdininkams ir kunigams. Kad taip kalba ar mano bolševikiški galvalai nėra tiek įstabu. Bet taip kalbančių randasi ir praktikuojančių katalikų ir šiaip rodos gerų Lietuvos. Tai apgailėtinas reiškinys.

Iš Montgomery apskrityties į karinę tarnybą išėjusių jau yra 35,000 vyrų ir merginų. Tame skaičiuje įeina ir virš šimtas Lietuvos jaunuolių.

Reikia pažymėti kad Lietuvos kareivių randasi visuose karo frontuose kur tik Amerikiečiai kariauja. D. Rep.

•LUTHER Burbank, kuris išstulino medžių ir augalų skiepijimą, išvystė šimtus tūkstančių naujų augalų rūšių, jų tarpe daugiausia slyvų ir uogų krumų.

Kur Karas ten ir Kareivių Kapai

Amerikos marinių divizijos kapi Saipan saloje, kurią iš Japonų užkariavo. Šis kapinynas yra laikina pailsio vieta kariusiems Amerikos kariautojams.

Basakojų Armija

Pacifiko salose, kur valdo Amerikiečiai, juodieji salų gyventojai sutinka mokytis karininkų mūšto, ima ant pečių šautuvą, sutinka dėvėti karininkų kelnės ir blauzdas, bet atsikako vilkėti marškinius ir ausis batus. Jie sako jiems geriausia patinka eiti basomis.

ASTOR THEATRE

Hough Ave. and E. 84th St.

Penktad. Rugg. 11

Joel McCrea-Maureen O'Hara in "Buffalo Bill" Spalvuota

Šešt. Sekm. Pirm. Rugg. 12, 13, 14

Van Johnson, Gloria DeHaven, Jimmy Durante in "Two Girls and a Sailor" Taiptgi

Robt. Livingstone, Smiley Burnette in "Pride of the Plains"

Antras. Trečiad. Rugg. 15-16

Carole Lombard, Cary Grant in "In Name Only", Taiptgi

Elsie Lancaster, Gordon Oliver in "Passport To Destiny"

Ketvirtadien. Rugg. 17

Ginger Rogers, Ray Milland in "Lady in the Dark" Taiptgi

Tom Conway, Jean Brooks in "The Falcon and the Coeds"

Expert Phono Radio Service

Taisyimo darbas visokių išdirbimų ir modelių. Greitas ir geras patarnavimas

7313 Wade Park Ave.

HE. 2579

Skalbiamų Mašinų Taisyimas

Visas darbas garantuotas. PERKAM SENAS SKALBIAMAS MASINAS NEŽIURINT JŲ AMŽIAUS IR STOVIO.

HE. 3456

Saukit po 6:00 vakare. (34)

Handy Beverage Store

6613 Hough Avenue

Visoki VYNAI, ALUS ir POP išsinešti.

Phone EXpress 3254

Atdara nuo 12 dienų iki vidurnakčio

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalinga: VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI. Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus. Known Superior in 43 Street. Endicott 5425

THE MAY CO'S Basement

MES DUODAM IR ISKEICIAM EAGLE STAMPS

Atgal-Mokyklon Rubai..

BERNIUKAMS IR MERGAITĖMS

Išverčiami Trumpi Žiponai

12.95

Trumpi berniukams ploščiai, išverčiami, rusvos spalvos, melsvos ir kitų. Mieros 10 iki 20.

Berniukams Ilgom Kelnėm Siutai

16.95

Populiariai vieneiliu modeliu melsvos, rudos ir pilkos spalvų. Mieros 8 iki 18.

"Hockmeyer" Corduroy Kelnės

4.95

Pilkos ir rudos "rainos" spalvos šios tvirtos kelnės Hockmeyer "Tweed-uroy" corduroy berniukams. Mieros 8 iki 18.

Alpaca-Pile Žieminiai Kočiai

16.95

Rudos arba pilkos spalvų, gražiais apvedžiojimai raudonai ar žaliai. Mieros 8 iki 16 mergaitėms ir panelėms.

Mergaitėms Nauji Jerkin Siutai

3.99

Pilki, flannel efekto jerkin siutai apsiuti gražiais priediniais gėlių puošalais! Kvoduoti siūnai, priešakyje susegami. Mieros 7 iki 14.

Mergaitėms Vatinės Suknelės

1.99 iki 3.99

Spausdiniai ir dryžiai geros rusios vatos medžiaga — gatavos dėvėti grynant mokyklai. Mieros 7 iki 12.

The May Co's Basement

"Hello Mama! Hello Tevui!"

Šitie malonūs žodžiai iš su-naus ar dukters esančių toli iš namų, atliekančių darbą Dėdei Samui ir mums visiems, skrenda telefono vielomis iš tolimų šalies sričių kas vakarą tarp septynios ir dešimtos valandos. Ir koki džiaugsmą jie atneša Mamoms ir Tėvams ir žmonoms ir mylimosioms, po mėnesių jų nebuvimo namuose.

Na o mes turime puikiausią progą čia namie budami palai-kyti tas tolimas linijas laisvas nuo septynios iki dešimtos va-kare, kad vaikinai ir mergi-nos galėtų pasikalbėti su sa-vo namiškiais. Jie įvertins tai labai, taip pat ir telefono kom-panija. Mes džiaujame jums visiems už jūsų širdingą ko-operavimą.

Tai gi atminti, jei šį vakarą long distance kalbėjimas nėra būtinas, duok progą kariam tarp septynių ir dešimtos

THE OHIO BELL TELEPHONE CO

Buy War Bonds for Victory!

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

ONA BRAZAUSKIENĖ KIENTĖ PRIGĖRĖ

Ona Brazauskienė, žmona plačiai žinomo Clevelandiečio darbuotojo Jono Brazausko, sutiko nelaimingą mirtį sekmadienį besimaudydama Erie ežere, visai prie savo namų.

Pereitą savaitę buvęs karštis laikėsi iki sekmadienio, bet po pietų staiga vėjas pasikeitė iš šiaurės, ir tuo metu didelis vandens banga atėjo iš ežero, smogdama į krantą. Daugybė besimaudančių tą jautė, ir daugelis buvo pakliuvę jos kelyje, o keturi asmenys ežere besimaudančių prigėrė, bėgyje 20 minučių vienas nuo kito, paskirose pakraščio dalyse.

Ona Brazauskienė tuo tarpu buvo vos tik 5 pėdų gylio vandenyje. Nors krante nepertoliese buvo ir jos vyras, Jonas, ir kitų žmonių, tačiau bangos parbloškė ir panešė gilyn į ežerą, ji prigėrė pirmą negu buvo spėta išgelbėti.

Jonas Brazauskas tuo metu buvo liko vienas, nes jo sunus, paimtas militarinių tarnybų, randasi karo laivyno kur nors Pacifike. Apie motinos mirtį pasirūpinę pranešti ir sunui, tačiau kaip greit ta žinia jį pasieks nežinia.

Velionė buvo pašarvota N. A. Wilkelio laidotuvių namuose, kur gausiai lankė jį giminių ir draugai, Lietuviai ir keliai, ir prisitūnė daug gėlių.

Velionė palaidota Kalvarijos kapinėse, Rugpj. 10 d., pamaldos atsisbuvo 9:30 val. ryto, P. Šv. N. P. bažnyčioje, kur kaimynystėje Brazauskai gyvena. Į kapines palydėjo skaitlinga giminių ir artimųjų minia.

Ona Brazauskienė buvo dar jauna moteris, 44 m., gimusi Gelgaudiškio par., Suvalkijoje, Amerikon atvežta maža mergaitė, 1904 metais, ir su tėvais, Stankevičiais, gyveno Scrantone, Pa. Be vyro ir sunaus, liko jos motina, Barbora Stankevičienė, brolis Pranas, karo laivyno, seserys: Matilda Bolšar, Clevelande, ir Margareta Coma, Clevelande.

Jonui Brazauskui jo liudnoje valandoje reiškiamame nuoširdžiu užuojautą.

JONUI BRAZAUSKUI UZUOJAUTA

Mirus Onai Brazauskienei, žmonai Jono Brazausko, Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-mo skyriaus išdininke, šiūmi reiškiamame savo gilią užuojautą jo liudnoje valandoje.

LVS. 1-mo Skyriaus Valdyba.

UZUOJAUTA JONUI BRAZAUSKUI

Mes visi liudim del jusų nelaimės. Musų visų širdyse palieka gaudus ispidis del jusų monos nelaimingos mirties. Mes atsiminsim ta jusų nelaimę kuri atsitiko sekmadienį Rugpjūčio 6, iki gyvi busim.

Priimk musų užuojautą, Juozas Petraitis, Jonas Petraitis, Adomas Norėkai.

Kurie Jieškot Pelningu Karo Darbų

Atstovas iš Sixth U. S. Civil Service Region lankysis U. S. Employment Service, 1242 West Third Street, nuo Rugpj. 7 iki 12, priimdamas darbininkus pasitarimui apie vykima dirbti ir svarbius karo darbus Vakarinio Pakraščio Karo Laidynų dirbtuvėse. Darbininkų ten reikia gery ir greitai. Kurie moka elektrus darbus, mašinistai, vario dirbėjai, inžinierai, elektros inžinierai, gero nitotojai ir daug kitokių gali persikeisti į toos darbus. Bus apmokėti jų kelionė į paskyrimo vietas.

Užsirašė Pirmutinė Važiuoti į Washingtoną

Agota Krakauskienė, trijų kareivių motina, užsiregistravo važiuoti į Washingtoną pas Prezidentą Rooseveltą, su Peticijų komisija.

Ją į Lietuvį Kareivių Motinių ekskursiją pas Prezidentą vykti užregistravo atsilankęs Dirvos redakcijoj jos kareivis sunus Alfonsas Krakauskas, kuris tik ką parvažiavo pas tėvus 10 dienų pasiviešėti. Alfonsas išvyko iš Clevelando karo tarnybų 27 mėnesiai atgal, ir dar tik pirmą kartą gavo palūposvą parvažiuoti namon. Jis buvojo Pietų Pacifike; jo specialybė radio operatorius, taigi kariauti su Japonais mažai jam teko.

Kurios Lietuvės kareivių motinos norėtų važiuoti pas Prezidentą Rooseveltą su peticijomis, prašomos tuoj užsirašyti ateinant pas LVS Centro sekretorių p. Karpių Dirvos redakcijoje. Kadangi važiuos apriktas skaičius, vėliau norinčioms nebus progos. Pageidaujama tos motinos kurios turi dvi, tris ar daugiau melynų žvaigždutes, o auksinę kad ir vieną.

Smagus Kortavimo Vakarė Onos Pečkaitienės Sode

Tas laukiamas smagus vakaras ir čia: ši šeštadienį, Rugpj. 12, nuo 8 val., dideliame Onos Pečkaitienės sode, 6028 Superior ave., atsisbu vakarė, į kurį kviečiami visi geros valios Lietuviai. Šio vakaro pelnas skiriamas Lietuvį kareivių motinoms kelionei į Washingtoną su parašais už Lietuvos išlaisvinimą.

Kortavimas bus kaip ir kitais: su savo draugais ir pažįstamais, atvirame sode, po medžiais; bus visokių užkandžių ir išsigėrimų, taipgi dovanos prie kiekvieno stalo.

Kviečiama ypač Lietuvį kareivių tėvai dalyvauti šiame rengime. Kurios motinos norės važiuoti su peticijomis į Washingtoną galės šiame vakare užsiregistruoti.

Tikėtai į šį vakarą tik po 50c., prie to bus duodama užkandžių ir kavos. Rengia Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-mas skyrius.

SVEČIAVIMASI

Pfc. Frank Bendokas parvyko pas savo tėvus pasisvečiuoti, išbuvęs pustrėčių metų karo stovykloje Alaskoje. Jis taip pat nuvažiavo aplankyti savo gimines Rasiulus Cambridge Springs, Pa.

Lakunas Jonas Thompson (Tamošius) parvyko su savo žmona, Stella Ivinskaite pasisvečiuoti pas savo gimines. Thompson skraido po paskiras šalies dalis, buvo Floridoje ir Kalifornijoje. Ten sutiko kelis Clevelandiečius. Stella gyvena ir dirba Kansas City, Mo.

Antanas Zdanis, atostogaudamas, buvo išvažiavęs porai dienų pasisvečiuoti Pittsburgho apielinkėse.

Bronė Tamošaitienė, Dr. Tamošaičio žmona, su dukterimis ir su savo motina, Anastazija Andrijauskienė, išvažiavo porai savaitę pas gimines Chicagoje ir apielinkėse.

Jack Ganson, imtynių promoteris, iki rudens imtynių sezono pradėjimo, išvyko į tolimą Portland, Oregon. Ten dalyvauja imtynėse.

Pataisa: Pereitame numeryje aprašyme apie pp. Ramanauskų lankymąsi Akrono, padaryta vardo klaida: turi būti Juozas Ramanauskas, (ne Jonas.)

Japonukas Našlaitis

Amerikiečiams išbombarduojus Saipaną salą, šis mažas Japonukas rastas gyvas, paimtas ant Amerikos kariško laivo, kur jis rado sau draugą-sunį.

CLEVELANDA UŽSIPELNO PAGYRIMO

Clevelando piliečiai verti pasveikinimo už puikų trafiko saugumo rekordą kokį tik ką padarė. Nei vienas asmuo nebuvo užmuštas Clevelando trafike per visą Liepos mėnesį.

Tokis apsišėkimas parodo jog Clevelandiečiai jaučia reikalingumą atsargos naudojantis gatvėms. Policijos departamentas pripažįsta kad visų Clevelandiečių pilnas kooperavimas padarė tokį atsitikimą galimu. Kreditas už saugumą priklauso visiems žmonėms. Tas kreditas priklauso žmonėms nežiurint kad tas trafiko mirčių sumažėjimas ištiko laimingoms sąlygoms susimetus. Mes žinom kad nelaimės paeina ne nuo kokio nulėmimo kurio mes negalim sukontroliuoti, bet jos paeina iš neatsargumo ir nemastymo iš pusės asmenų kurie jose įvelti. Trafiko nelaimės todėl galimos išvengti ir sumažinti jei mes pasiryšim jų vengti. Mes galim ir kontroliuojam skaičių trafiko nelaimių kurios Clevelande atsitinka. Kuomet mes esam atsargūs, nelaimės sumažėja, o kuomet elgiamės neatsargiai, nelaimės vėl padaugėja.

Nežiurint bendro sumažėjimo trafiko mirčių, yra viena grupė kuri vis teikia neproporcingą skaičių mirčių nelaimių. Ši grupė yra tai žmonės virš 50 metų amžiaus. Du iš trijų pėkščiųjų užmušamų trafike yra iš šios klasės. Asmenys virš 50 metų amžiaus turi naudoti ekstrą atsargumą naudodamiesi gatvėmis. Cleveland Police Dept.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

●UŽMUŠTA 47. Rugpj. 8, pavakare užmuštas 5 metų kareivio John Master vaikutis, tuo metu baigęs virš mėnuo laiko be trafiko mirčių. Pernai per tiek pat laiko buvo užmušta 59 asmenys.

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Memorandum

Submitted in Behalf of Lithuania by the League for the Liberation of Lithuania to the President of the United States

July 17, 1944

The President,
Washington, D. C.

Sir:

The Atlantic Charter has promised the freedom to all nations and we as Americans believe that the United States of America entered the present conflict in order that it may realize the ideals expressed in the Atlantic Charter. The invasion of Europe from the West and the South is bringing the freedom and liberty to the oppressed nations of these parts of Europe. Their reconstruction and re-establishment of the government of their choice is already in progress.

At the same time, however, the second Russian occupation of the Baltic States fails to give any assurance to the victims of war and they fear lest they will experience change of harsh masters rather than obtaining freedom to which they looked with great hope. Their experience with the first occupation of the Soviets and then the harsh and brutal treatment by Hitler's regime have exposed them to all the suffering that human beings can endure.

Unless the goodwill and effort of the United States and Great Britain prevail and persuade their ally to grant these war victims full freedom and prevent wanton slaughter by another invasion, in a few years there will be no Lithuania. As it is known the Russians in their occupation in 1940-1941 started a systematic extermination and exile of these people, then the German occupation carried on this work further with increased violence and harsh methods.

In view of their tragic plight, the League for the Liberation of Lithuania, consisting of Americans of Lithuanian descent, are imploring you, as the President of the United States, to do everything possible so that the Lithuanians may be permitted to organize their government in exile and that the civil administration in Lithuania be immediately transferred to that Lithuanian government.

Your kind effort will be greatly appreciated by all those that believe in ideals of freedom and fair play.

We have the honor to remain,
Most respectfully yours,

P. J. ZURIS, President,
K. S. KARPIUS, Secretary.

●NEKURIE daro spėjimus kad jeigu prezidento rinkimai atsitūtų dabar, Roosevelt gautų Clevelande 88,000 balsų daugiau negu Dewey. Už miesto ribų daugiau balsuotų už Dewey negu už Rooseveltą. Iki Lapkričio mėnesio dalykai kiek gali pakeistis.

VAŽIUOJA Į NEW YORKĄ Šį sekmadienį New Yorke įvyksta Bendro Lietuvos Šelpimo Fondo direktorių posėdis, į kurį važiuoja Dr. S. T. Tamošaitis, K. S. Karpis, P. J. Ziuris. Taip pat šeštadienio vakare atsisbu New Yorke Seimo išrinkto Vykdomojo Komiteto posėdis, kuriame dalyvaus tie patys Clevelandiečiai atstovai.

Su jais į New Yorką vyks ta ir p. Julius Smetona, kuris iš ten važiuos į Mahanoy City, Pa., dalyvauti Lietuvį Dienoje, kurią rengia tos apielinkės Lietuvį parapijos. Ponas J. Smetona užkviestas ten kalbėti.

PADEKA JANULEVIČIENĖ (Maksima-vičiutė) Marijona, 77 metų, mirė Liepos 29, Clevelande; palaidota Rugpj. 2, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsisbuvo P. Šv. N. P. bažnyčioje.

Velionė paėjo Beržiuko par. Aradnikų k., Seinų ap. Clevelande išgyveno 34 metus.

Liko dvi dukterys, Alice J. Rupright, kuri rūpinosi motinos palaidėjimu, ir Rožė. Paliko ir vienas anukas, Cpl. Edward A. Miller, dabar Prancūzijoje.

Šiuomi dėkoju giminėms ir draugams už gėles, už mišias, ir už dalyvavimą šermentyse ir laidotuvsė. Ačiu laidotuvių direktorei Della Jakubs už jos patarnavimą, ačiu grabnešiams ir abiem kunigam, J. Angelaičiui ir K. Širvaičiui, kurie atliko laidojimo pamaldas. Duktė Alice J. Rupright.

AMERICAN HEROES

BY LEFF

After giving orders to abandon their torpedoed ship, Walter E. Reed, Master Mariner, Merchant Marine, returned amidstships to assist the radio operator and a steward through blinding flames to safety. The Distinguished Service Medal is his, because of courage and disregard for personal safety. We too must place the lives and hopes of our men above all; buy more War Bonds than ever before! U. S. Treasury Department

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

THE RUSSIAN Kravchenko, who decided that he cannot any longer serve Stalin, has written an article for the July Cosmopolitan, in which he mentions some facts about the Soviet occupation of the Baltic republics. He says he saw some of the Baltic loot in the hands of Moscow commissars.

THE "Lithuanian Bank" of Philadelphia, which operates under the title of Liberty Federal Savings and Loan Association, has increased its assets by \$300,000 during the past six months. Its total assets now are \$1,637,093.35. Mr. Marcinkevicius is its president, Charles S. Cheleden, secretary, and Mr. Uzumekis, treasurer.

CHAPTERS of the United Lithuanian Relief Fund have been organized in Mt. Carmel, Pa., Chicago, and Bridgeport, Conn.

A LITHUANIAN. Sgt. John (of Wisconsin) was a participant in the first American air raid over Tokyo. Another Lithuanian, Sgt. J. Matuliaskas (of Chicago) participated in the first B-29 raid on Japan.

MARIAN Father A. Micunas, after studying journalism and philosophy at Marquette University, took over the editing of the Marian religious weekly Laivas (The Boat), which was edited by Father Sandys since June, 1942. Father Sandys is going to take a special course at Marquette.

EVERY six months, regularly, the Lithuanian Citizens Workers Benefit Club of Chicago purchases a \$500 War Bond. The other day it purchased its sixth bond.

LIETUVIŲ SALEJE

Ateikit į Lietuvį salę pasi-lošti ir smagiai praleisti vakarą su savo draugais. Šios su-geigos atsisbuna kiekvienu vaka-ra, nuo 8 val. lygiai. Paremkit savo klubą ir Lietuvį sa-lę, vietoje eiti kitur. Čia tapo padidintos dovanos, todėl jums bus naudinga atsilankyti dažniau į Lietuvį salę.

WAR BONDS in Action

A Spider bridge crossing in Australia is a necessary part of jungle training.

Our men are facing strange new situations to keep the battle lines from our shores. We help them when we buy War Bonds, and we let them down when we don't. Buy them and hold 'em! U. S. Treasury Department

Jieškot EKONOMISKO ŠILDYMO PATOGUMO? MONCRIEF FURNASAI Atliko tą Darbą per 50 METŲ Kreipkitės į MONCRIEF Pardavėją The Henry Furnace Co. Medina, O.

Visos Kiek Tikrai Turime VYRŲ IR VAIKINŲ ŠIAUDINĖS Skrybėlės UŽ 1/3

Buvo 1.95 iki 4.95 Visokių pavidalų ir stilių

Vyrų Sport Marškiniai	Vyrų Slack Kelnės
Skirtingų vienodų 1.69	Skirtingų ir vienodų 2.95
Trumpom rankovėms	Pilnai iškirptos, gero darbo.

Vyrški Skalbiama Kaklaraiščiai	Vaičių Blue Denim Overall Kelnės
Geros, nesigarančios. 55¢	Tvirtos vaikas dėvėti 1.50
Ir languotos. 2 už \$1.00.	Mieros 6 iki 12 metų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu piraičiu. DYKAI Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO. 7010 Superior Ave Atdara Vakaraais